

**Ustawa  
z dnia.....**

**- Prawo dewizowe.**

**Rozdział 1**

**Przepisy ogólne**

**Art.1.** Ustawa określa obrót dewizowy z zagranicą oraz obrót wartościami dewizowymi w kraju, a także działalność gospodarczą w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych oraz pośrednictwa w ich kupnie i sprzedaży.

**Art.2.** 1. W rozumieniu ustawy:

- 1) rezydentami są:
  - a) osoby fizyczne, mające miejsce zamieszkania w kraju, oraz osoby prawne, mające siedzibę w kraju, a także inne podmioty, mające siedzibę w kraju, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu; rezydentami są również znajdujące się w kraju oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez nierezydentów,
  - b) polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne polskie przedstawicielstwa oraz misje specjalne, korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych,
- 2) nierezydentami są:
  - a) osoby fizyczne, mające miejsce zamieszkania za granicą, oraz osoby prawne, mające siedzibę za granicą, a także inne podmioty, mające siedzibę za granicą, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu; nierezydentami są również znajdujące się za granicą oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez rezydentów,
  - b) obce przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne obce przedstawicielstwa oraz misje specjalne i organizacje międzynarodowe, korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych,
- 3) nierezydentami z krajów trzecich są osoby fizyczne, osoby prawne oraz inne podmioty, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu, mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w krajach trzecich; nierezydentami z krajów trzecich są również znajdujące się w tych krajach oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez rezydentów lub nierezydentów z innych krajów,
- 4) krajem jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) krajami trzecimi są inne kraje niż Rzeczpospolita Polska, nie należące do Unii Europejskiej,
- 6) krajowymi środkami płatniczymi są waluta polska oraz papiery wartościowe i inne dokumenty, pełniące funkcję środka płatniczego, wystawione w walucie polskiej,
- 7) walutą polską są znaki pieniężne ( banknoty i monety ), będące w kraju prawnym środkiem płatniczym, a także wycofane z obiegu, lecz podlegające wymianie,
- 8) wartościami dewizowymi są zagraniczne środki płatnicze oraz złoto dewizowe i platyna dewizowa,
- 9) zagranicznymi środkami płatniczymi są waluty obce i dewizy,

- 10) walutami obcymi są znaki pieniężne ( banknoty i monety ), będące poza krajem prawnym środkiem płatniczym, a także wycofane z obiegu, lecz podlegające wymianie; na równi z walutami obcymi traktuje się wymienne rozrachunkowe jednostki pieniężne stosowane w rozliczeniach międzynarodowych, w szczególności jednostkę rozrachunkową Międzynarodowego Funduszu Walutowego ( SDR ),
- 11) walutami wymiennymi są waluty obce ustalone przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego jako wymienne,
- 12) dewizami są papiery wartościowe i inne dokumenty pełniące funkcję środka płatniczego, wystawione w walutach obcych,
- 13) złotem dewizowym i platyną dewizową jest złoto i platyna w stanie nie przerobionym oraz w postaci sztab, monet bitych po 1850r., a także półfabrykatów, z wyjątkiem stosowanych w technice dentystycznej; złotem dewizowym i platyną dewizową są również przedmioty ze złota i platyny zazwyczaj nie wytwarzane z tych kruszców,
- 14) papierami wartościowymi są papiery wartościowe udziałowe, w szczególności akcje i prawa poboru nowych akcji oraz papiery wartościowe dłużne, w szczególności obligacje, wyemitowane lub wystawione na podstawie przepisów państwa, w którym emitent lub wystawca ma swoją siedzibę albo w którym dokonano ich emisji lub wystawienia,
- 15) jednostkami uczestnictwa w funduszu zbiorowego inwestowania są nabywane przez uczestników funduszu tytuły do udziału w jego aktywach, które zgodnie z odrębnymi przepisami lub na żądanie uczestnika funduszu są odkupywane lub umarżane przez fundusz z jego aktywów, na wcześniej określonych warunkach,
- 16) obrotem dewizowym jest obrót dewizowy z zagranicą oraz obrót wartościami dewizowymi w kraju,
- 17) obrotem dewizowym z zagranicą jest:
  - a) zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej, powodującej lub mogącej powodować dokonywanie między rezydentem i nierezydentem rozliczeń pieniężnych lub przeniesienie między rezydentem i nierezydentem własności wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, a także wykonywanie takich umów lub czynności,
  - b) zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej, powodującej lub mogącej powodować przeniesienie między rezydentami rzeczy lub prawa, których nabycie nastąpiło w obrocie dewizowym z zagranicą, a także wykonywanie takich umów,
  - c) dokonywanie wywozu, przekazywanie oraz wysyłanie za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, a także dokonywanie ich przywozu, przekazywanie oraz nadsyłanie z zagranicy do kraju
- 18) obrotem wartościami dewizowymi w kraju jest zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej powodującej lub mogącej powodować dokonywanie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami rozliczeń w walutach obcych albo przeniesienie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami własności wartości dewizowych, a także wykonywanie takich umów lub czynności,
- 19) działalnością kantorową jest działalność gospodarcza, prowadzona na podstawie zezwolenia, polegająca na kupnie i sprzedaży wartości dewizowych oraz pośrednictwie w ich kupnie i sprzedaży,
- 20) uprawnionym bankiem jest:
  - a) bank mający siedzibę w kraju, który, zgodnie z określonym w statucie przedmiotem działalności, jest uprawniony do wykonywania czynności bankowej, o której mowa w art.5 ust.2 pkt 10 ustawy ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe ( Dz. U. Nr 140, poz.939, z 1998r. Nr 160, poz.1063 i Nr 162, poz.1118, z 1999r. Nr 11, poz.95 i Nr 40, poz.399, z 2000r. Nr 93, poz.1027, Nr 94, poz.1037, Nr 114, poz.1191, Nr 116, poz.1216, Nr 119, poz.1252 i Nr 122, poz.1316 oraz z 2001r. Nr 8, poz.64, Nr 100, poz.1084, Nr 111, poz.1195 i Nr 130, poz.1450 i poz.1452 oraz z 2002r. Nr ..... , poz. ....),

- b) utworzony w kraju oddział banku zagranicznego, który, zgodnie z określonym w zezwoleniu na jego utworzenie przedmiotem działalności, jest uprawniony do wykonywania czynności bankowej, o której mowa w art.5 ust.2 pkt 10 ustawy wymienionej w lit.a),
- c) utworzony w kraju oddział instytucji kredytowej, która jest uprawniona do wykonywania w państwie macierzystym czynności objętych działalnością bankową, o której mowa w art.5 ust.2 pkt 10 ustawy wymienionej w lit.a).

2. Kraje trzecie należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju traktuje się na równi z krajami należącymi do Unii Europejskiej.

3. Ilekroć w ustawie jest mowa o równowartości danej kwoty wyrażonej w euro, należy przez to rozumieć jej równowartość wyrażoną w walucie polskiej, ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu euro lub jej równowartość wyrażoną w innej walucie, ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu euro oraz średniego kursu tej waluty, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu poprzedzającym dokonanie czynności.

**Art.3.** 1. Dokonywanie obrotu dewizowego jest dozwolone, z zastrzeżeniem ograniczeń:

- 1) określonych w art.9, w zakresie których nie udzielono zezwoleń dewizowych, o których mowa w art.5,
- 2) wprowadzonych na podstawie art.10.

2. Ograniczeń określonych w art.9 oraz wprowadzonych na podstawie art.10 nie stosuje się do obrotu dewizowego, o ile jedną z jego stron jest:

- 1) Skarb Państwa, w zakresie, w jakim jest reprezentowany przez ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych lub ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa,
- 2) Narodowy Bank Polski,
- 3) organ władzy publicznej, podejmujący czynności w postępowaniu karnym, cywilnym lub administracyjnym, w tym zabezpieczającym lub egzekucyjnym.

3. Ograniczeń określonych w art.9 nie stosuje się do obrotu dewizowego, o ile jedną z jego stron jest bank lub inna instytucja finansowa, prowadząca działalność pod nadzorem władz nadzorczych, uprawnionych, na podstawie odrębnych przepisów, do sprawowania nadzoru nad określonymi instytucjami finansowymi.

4. Swoboda obrotu dewizowego z zagranicą, wynikająca z ustawy, nie narusza ograniczeń w jego dokonywaniu, wynikających z innych ustaw.

5. Dokonywanie obrotu dewizowego z zagranicą odbywa się z uwzględnieniem obowiązków i zasad postępowania określonych w ustawie, o ile z przepisów wydanych na jej podstawie, zezwolenia dewizowego lub przepisów regulujących działalność organów lub podmiotów wymienionych w ust.2 i 3 nie wynikają odrębne obowiązki lub zasady postępowania.

**Art.4.** 1. Prezes Narodowego Banku Polskiego ustala, biorąc w szczególności pod uwagę możliwości dokonywania obrotu dewizowego w danej walucie, które waluty obce są walutami wymienialnymi.

2. Prezes Narodowego Banku Polskiego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w drodze obwieszczenia, wykaz walut wymienialnych.

## Rozdział 2

### **Odstępowanie od ograniczeń i obowiązków określonych w ustawie**

**Art.5.** Odstępowanie od ograniczeń określonych w art.9 oraz obowiązków określonych w art.18 ust.1, art.19, art.20 ust.1, art.22, art.23, art.25 ust.1 i art.30 ust.1 wymaga ogólnego albo indywidualnego zezwolenia dewizowego.

**Art.6.** 1. Zezwoleń dewizowych udziela się, jeżeli nie zagraża to bezpieczeństwu państwa, porządkowi publicznemu lub równowadze bilansu płatniczego albo innym podstawowym interesom państwa.

2. W zezwoleniu dewizowym może być ustalony obowiązek spełnienia określonych warunków.

3. Z zezwolenia dewizowego udzielonego na zawarcie umowy mogą korzystać wszystkie jej strony, o ile w zezwoleniu nie zastrzeżono inaczej.

**Art.7.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych udziela, w drodze rozporządzenia, ogólnych zezwoleń dewizowych. Zezwolenia takie mogą dotyczyć wszystkich lub rodzajowo określonej kategorii podmiotów oraz wszystkich lub rodzajowo określonych czynności.

**Art.8.** 1. Indywidualne zezwolenie dewizowe jest wymagane na odstąpienie od ograniczenia lub obowiązku, w zakresie którego nie udzielono ogólnego zezwolenia dewizowego albo udzielono takiego zezwolenia, ale na innych warunkach niż te, na których ma nastąpić odstąpienie.

2. Sprawy związane z udzielaniem indywidualnych zezwoleń dewizowych są rozstrzygane przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w drodze decyzji administracyjnej, z uwzględnieniem ust.4 i 5.

3. Decyzje Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wydane w sprawach, o których mowa w ust.2, są ostateczne.

4. Prezes Narodowego Banku Polskiego może uchylić udzielone zezwolenie, jeżeli korzystanie z niego odbywa się wbrew określonym w nim warunkom.

5. Prezes Narodowego Banku Polskiego może upoważnić do załatwiania spraw, o których mowa w ust.2, wyłącznie dyrektorów departamentów Centrali Narodowego Banku Polskiego oraz dyrektorów oddziałów Narodowego Banku Polskiego lub jednostek równorzędnych.

## Rozdział 3

## **Ograniczenia w dokonywaniu obrotu dewizowego z zagranicą oraz obrotu wartościami dewizowymi w kraju**

### **Art.9. Ograniczeniom podlega:**

- 1) ustalanie oraz przyjmowanie przez rezydentów należności od nierezydentów w innych walutach niż waluty wymienne lub waluta polska, z wyjątkiem należności przysługujących nieodpłatnie, a także wynikających z tytułów nie związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- 2) wywóz oraz wysyłanie za granicę złota dewizowego lub platyny dewizowej, z wyłączeniem wywozu i wysyłania przez nierezydentów złota dewizowego lub platyny dewizowej, przywiezionych przez nich uprzednio do kraju, a także nabytych od uprawnionego banku lub uzyskanych za jego pośrednictwem,
- 3) wywóz oraz wysyłanie za granicę krajowych lub zagranicznych środków płatniczych o wartości przekraczającej łącznie równowartość 10000 euro, z wyłączeniem wywozu i wysyłania przez nierezydentów krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, przywiezionych przez nich uprzednio do kraju, a także nabytych od uprawnionego banku lub uzyskanych za jego pośrednictwem,
- 4) wywóz, wysyłanie oraz przekazywanie przez rezydentów do krajów trzecich krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, z przeznaczeniem na podjęcie lub rozszerzenie w tych krajach działalności gospodarczej, z wyłączeniem działalności polegającej na bezpośrednim świadczeniu usług, w wykonaniu zawartej umowy oraz działalności polegającej na promocji i reklamie działalności gospodarczej, prowadzonej przez rezydenta w kraju,
- 5) zbywanie w kraju przez nierezydentów z krajów trzecich, a także przez organizacje międzynarodowe, do których nie należy Rzeczpospolita Polska, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych podmiotów:
  - a) papierów wartościowych oraz jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania, z wyjątkiem nabytych w kraju na podstawie zezwolenia dewizowego,
  - b) wierzytelności i innych praw, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych, z wyjątkiem nabytych w kraju, na podstawie zezwolenia dewizowego lub powstałych w obrocie z rezydentami, w zakresie nie wymagającym takiego zezwolenia,
- 6) nabywanie w kraju przez nierezydentów z krajów trzecich, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych podmiotów, papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania oraz wierzytelności i innych praw, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych,
- 7) nabywanie przez rezydentów, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych podmiotów:
  - a) nieruchomości położonych w krajach trzecich oraz praw na takich nieruchomościach,
  - b) udziałów i akcji w spółkach, mających siedzibę w krajach trzecich, a także obejmowanie udziałów i akcji w takich spółkach,
  - c) jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania, mających siedzibę w krajach trzecich,
  - d) papierów wartościowych dłużnych, wyemitowanych bądź wystawionych przez nierezydentów z krajów trzecich,
  - e) wartości dewizowych, zbywanych przez nierezydentów z krajów trzecich,
  - f) wierzytelności i innych praw, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych, zbywanych przez nierezydentów z krajów trzecich,

- 8) zbywanie przez rezydentów, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych podmiotów, w krajach trzecich:
  - a) papierów wartościowych oraz jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania, z wyjątkiem nabytych w tych krajach na podstawie zezwolenia dewizowego,
  - b) wierzytelności i innych praw, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych, z wyjątkiem nabytych w tych krajach na podstawie zezwolenia dewizowego lub powstałych w obrocie z nierezydentami z krajów trzecich, w zakresie nie wymagającym takiego zezwolenia,
- 9) otwieranie przez rezydentów, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych podmiotów, rachunków w bankach i oddziałach banków, mających siedzibę w krajach trzecich, z wyjątkiem ich otwierania w czasie pobytu w tych krajach, a także w związku z działalnością, określoną w pkt 4, z zastrzeżeniem nie utrzymywania takich rachunków dłużej niż dwa miesiące od zakończenia pobytu lub działalności,
- 10) zaciąganie przez rezydentów od nierezydentów z krajów trzecich, kredytów lub pożyczek o terminie spłaty ponad połowy kwoty kredytu lub kwoty pożyczki przed upływem roku oraz udzielanie przez rezydentów nierezydentom z krajów trzecich takich kredytów lub pożyczek,
- 11) udzielanie oraz ustanawianie przez rezydentów zabezpieczeń, w szczególności osobistych lub rzeczowych, na rzecz nierezydentów z krajów trzecich, w zakresie wierzytelności przysługujących im od innych nierezydentów,
- 12) dokonywanie przez rezydentów na rzecz nierezydentów z krajów trzecich darowizn, mających za przedmiot wartości dewizowe lub krajowe środki płatnicze,
- 13) przejmowanie przez rezydentów od nierezydentów z krajów trzecich ich długów wobec nierezydentów, a także przystępowanie przez rezydentów do takich długów,
- 14) dokonywanie przez rezydentów i nierezydentów rozliczeń pieniężnych w wykonaniu czynności określonych w pkt 5 - 13, z wyłączeniem czynności, których dokonywanie nie wymaga zezwolenia dewizowego,
- 15) dokonywanie w kraju, między rezydentami, rozliczeń w walutach obcych, z wyjątkiem rozliczeń między osobami fizycznymi, o ile nie mają one związku z prowadzeniem działalności gospodarczej.

**Art.10.** 1. W zakresie obrotu dewizowego z zagranicą mogą być wprowadzane szczególne ograniczenia, o ile są one niezbędne w celu:

- 1) wykonania decyzji organów organizacji międzynarodowych, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska,
- 2) zapewnienia porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego,
- 3) zapewnienia równowagi bilansu płatniczego, w razie ogólnej jego nierównowagi lub nagłego załamania albo powstałego w tym zakresie zagrożenia,
- 4) zapewnienia stabilności waluty polskiej, w razie nagłych wahań jej kursu albo powstałego w tym zakresie zagrożenia.

2. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wprowadzać ograniczenia w celach, o których mowa w ust.1 pkt 1 i 2.

3. Rada Ministrów, po zasięgnięciu opinii Rady Polityki Pieniężnej, może, w drodze rozporządzenia, wprowadzać ograniczenia w celach, o których mowa w ust.1 pkt 3 i 4. Ograniczenia takie mogą obowiązywać do czasu przezwyciężenia powstałych trudności z bilansem płatniczym lub stabilnością waluty polskiej lub ustania powstałego w tym zakresie

zagrożenia, nie dłużej jednak niż przez sześć miesięcy od dnia ich wejścia w życie, z zastrzeżeniem ust.4.

4. Z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej nie mogą być wprowadzane ograniczenia w celu, o którym mowa w ust.1 pkt 4, a w razie ich wcześniejszego wprowadzenia tracą one moc z tym dniem.

## Rozdział 4

### Działalność kantorowa

**Art.11.** 1. Prowadzenie działalności kantorowej wymaga uzyskania zezwolenia.

2. Sprawy związane z udzielaniem zezwoleń na prowadzenie działalności kantorowej są rozstrzygane przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w drodze decyzji administracyjnej, z uwzględnieniem ust.4 i 5.

3. Decyzje Prezesa Narodowego Banku Polskiego wydane w sprawach, o których mowa w ust.2, są ostateczne.

4. Prezes Narodowego Banku Polskiego może uchylić udzielone zezwolenie, jeżeli:

- 1) osoby, o których mowa w art.12 ust.1 oraz art.13 ust.1, przestały spełniać określone w nich warunki,
- 2) działalność kantorowa jest prowadzona wbrew warunkom określonym w zezwoleniu albo wbrew ustawie lub przepisom wydanym na jej podstawie.

5. Prezes Narodowego Banku Polskiego może upoważnić do załatwiania spraw, o których mowa w ust.2, wyłącznie dyrektorów departamentów Centrali Narodowego Banku Polskiego oraz dyrektorów oddziałów Narodowego Banku Polskiego lub jednostek równorzędnych.

**Art.12.** 1. Zezwolenie na prowadzenie działalności kantorowej może być udzielone osobie fizycznej, która nie została prawomocnie skazana za przestępstwo skarbowe albo za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, a także osobie prawnej oraz spółce, nie mającej osobowości prawnej, której odpowiednio członek władz lub wspólnik nie został skazany za takie przestępstwo.

2. Udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności kantorowej następuje na wniosek, złożony wraz z:

- 1) zaświadczeniem o niekaralności za przestępstwa, o których mowa w ust.1,
- 2) świadectwem ukończenia kursu albo świadectwem pracy i oświadczeniem, o których mowa w art.13 ust.2, jeżeli czynności określone w zezwoleniu mają być wykonywane bezpośrednio przez wnioskodawcę.

**Art.13.** 1. Czynności określone w zezwoleniu mogą być wykonywane tylko przez osoby, które nie zostały skazane prawomocnie za przestępstwa określone w art.12 ust.1 i które posiadają fachowe przygotowanie do wykonywania tych czynności.

2. Za fachowe przygotowanie uznaje się:

- 1) ukończenie kursu, obejmującego prawne i praktyczne zagadnienia związane z wykonywaniem działalności kantorowej, udokumentowane świadectwem, lub
- 2) pracę w banku, w okresie co najmniej rocznym, na stanowisku bezpośrednio związanym z obsługą transakcji walutowych, udokumentowaną świadectwem pracy oraz znajomością przepisów ustawy regulujących działalność kantorową, potwierdzoną złożonym oświadczeniem.

**Art.14.** 1. Osoba, która uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności kantorowej, jest obowiązana zapewnić co najmniej:

- 1) prowadzenie w sposób trwały i ciągły ewidencji wszystkich operacji powodujących zmianę stanu wartości dewizowych i waluty polskiej,
- 2) prowadzenie, w godzinach działalności kantoru, ciągłego kupna i sprzedaży wartości dewizowych, będących przedmiotem obrotu,
- 3) wydawanie dowodów kupna i sprzedaży, imiennego lub na okaziciela, przy każdej transakcji kupna lub sprzedaży wartości dewizowych, będących przedmiotem obrotu.

2. Osoba, o której mowa w ust.1, jest obowiązana uzyskiwać, z upływem każdego roku działalności, zaświadczenie o niekaralności za przestępstwa, o których mowa w art.12 ust.1.

**Art.15.** Wartość kupna lub sprzedaży zagranicznych środków płatniczych nie może przekroczyć, w ramach jednej umowy, równowartości 50000 euro.

**Art.16.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności kantorowej,
  - 2) warunki techniczne i organizacyjne prowadzenia działalności kantorowej, a także szczegółowy sposób prowadzenia ewidencji i wydawania dowodów kupna i sprzedaży wartości dewizowych
- mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego w zakresie prowadzenia działalności kantorowej.

**Art.17.** Przepisu art.11 ust.1 nie stosuje się do banków, oddziałów banków zagranicznych oraz do instytucji kredytowych i oddziałów instytucji kredytowych.

## Rozdział 5

### **Obowiązki związane z wywozem za granicę i przywozem do kraju wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych**

**Art.18.** 1. Rezydenci i nierezydenci, przekraczający granicę państwa, są obowiązani zgłaszać, w formie pisemnej, organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, przywóz do kraju złota dewizowego lub platyny dewizowej, a także krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, jeżeli ich wartość przekracza łącznie równowartość 10000 euro.

2. Rezydenci i nierezydenci, w celu uzyskania potwierdzenia przywozu, mogą zgłaszać organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, w formie



pisemnej, przywóz do kraju krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, których wartość nie przekracza łącznie równowartości 10000 euro.

**Art.19.** Rezydenci i nierezydenci, dokonujący wywozu za granicę złota dewizowego lub platyny dewizowej, a także krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, których wartość przekracza łącznie równowartość 10000 euro, są obowiązani okazywać organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, bez ich wezwania, dokumenty potwierdzające uprawnienie do wywozu lub zezwolenie dewizowe uprawniające do wywozu.

**Art.20.** 1. Rezydenci i nierezydenci są obowiązani przedstawiać organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, na ich żądanie, przywożone do kraju lub wywożone za granicę wartości dewizowe oraz krajowe środki płatnicze.

2. Organy celne oraz organy Straży Granicznej, wykonujące kontrolę celną, mogą, w celu sprawdzenia, czy przywóz do kraju wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych oraz ich wywóz za granicę odbywa się zgodnie z przepisami ustawy lub warunkami udzielonych zezwoleń dewizowych, podejmować czynności kontrolne na zasadach i w trybie kontroli celnej.

**Art.21.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób dokonywania potwierdzenia przywozu do kraju wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych,
  - 2) wykaz dokumentów, potwierdzających uprawnienie do wywozu za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, oraz ich wzory
- mając na uwadze zapewnienie kontroli obrotu dewizowego z zagranicą.

## Rozdział 6

### **Obowiązki związane z wysyłaniem za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych**

**Art.22.** Wysyłanie za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej "Poczta Polska" lub podmiotów uprawnionych do wykonywania w obrocie z zagranicą działalności gospodarczej w dziedzinie poczty, w listach wartościowych, paczkach pocztowych z podaną wartością lub listach poleconych przedstawianych do nadania w stanie otwartym.

**Art.23.** Rezydenci i nierezydenci, wysyłający za granicę złoto dewizowe lub platynę dewizową, a także krajowe lub zagraniczne środki płatnicze, których wartość przekracza łącznie równowartość 10000 euro, są obowiązani okazywać organom celnym, bez ich wezwania, dokumenty potwierdzające uprawnienie do wysłania lub zezwolenie dewizowe uprawniające do wysłania.

**Art.24.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób wysyłania za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych,
  - 2) wykaz dokumentów, potwierdzających uprawnienie do wysłania za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, oraz ich wzory
- mając na uwadze zapewnienie kontroli obrotu dewizowego z zagranicą.

## Rozdział 7

### **Obowiązki związane z przekazami pieniężnymi za granicę oraz rozliczeniami w kraju z nierezydentami**

**Art.25.** 1. Rezydenci są obowiązani dokonywać przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami za pośrednictwem uprawnionych banków, jeżeli kwota przekazu lub rozliczenia przekracza równowartość 10000 euro.

2. Na równi z dokonaniem przez rezydenta przekazu pieniężnego za granicę, za pośrednictwem uprawnionego banku, traktuje się sprzedaż przez uprawniony bank rezydentowi, w celu wywozu lub wysłania za granicę, czeku lub innego dokumentu płatnego za granicą.

**Art.26.** 1. Dokonanie przekazu pieniężnego za granicę lub rozliczenia w kraju z nierezydentem, za pośrednictwem uprawnionego banku, następuje po podaniu przez rezydenta bankowi tytułu prawnego, w związku z którym następuje przekaz lub rozliczenie, a w sytuacji, w której:

- 1) powstanie wskazanego tytułu wymaga indywidualnego zezwolenia dewizowego - po przedstawieniu takiego zezwolenia,
- 2) kwota przekazu lub rozliczenia przekracza równowartość 10000 euro - po przedstawieniu dokumentów potwierdzających wskazany tytuł, z zastrzeżeniem ust.2 i 3.

2. Bank może zażądać dokumentów potwierdzających wskazany tytuł, jeżeli kwota przekazu lub rozliczenia nie przekracza równowartości 10000 euro; w razie wystąpienia przez bank z takim żądaniem przepis ust.1 pkt 2 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust.3.

3. Dokonanie przekazu lub rozliczenia może nastąpić bez przedstawienia bankowi dokumentów, potwierdzających wskazany tytuł, jeżeli rezydent złoży pisemne oświadczenie o przyczynach ich braku. W razie złożenia takiego oświadczenia i dokonania przekazu lub rozliczenia bez udokumentowania wskazanego tytułu, rezydent jest obowiązany przedstawić bankowi dokumenty, potwierdzające wskazany tytuł, niezwłocznie po ich uzyskaniu, nie później jednak niż w terminie trzech miesięcy od dnia dokonania przekazu lub rozliczenia.

**Art.27.** 1. Dokonanie przekazu pieniężnego za granicę lub rozliczenia w kraju z nierezydentem, związanego z osiągnięciem przychodu lub dochodu, w odniesieniu do którego nierezydent podlega w kraju obowiązkowi podatkowemu, następuje, z zastrzeżeniem ust.2, po przedstawieniu bankowi pośredniczącemu w przekazie lub rozliczeniu zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego, potwierdzającego wygaśnięcie zobowiązania podatkowego wynikającego z takiego obowiązku.

2. W przypadku, gdy przekaz lub rozliczenie jest związane z osiągnięciem przez nierezydenta przychodu lub dochodu, od którego podatek lub zaliczka na podatek są

pobierane przez płatnika lub inkasenta będącego rezydentem, dokonanie przekazu lub rozliczenia następuje po złożeniu bankowi, przez płatnika lub inkasenta, pisemnego oświadczenia o obliczeniu i pobraniu podatku lub zaliczki na podatek oraz dowodu wpłaty podatku lub zaliczki na podatek właściwemu urzędowi skarbowemu, o ile zgodnie z odrębnymi przepisami upłynął termin ich płatności.

**Art.28.** Przepisy art.25 - 27 stosuje się odpowiednio przy dokonywaniu przez nierezydentów przekazów gotówkowych za granicę oraz wpłat gotówkowych na ich własne rachunki bankowe oraz rachunki bankowe innych nierezydentów.

**Art.29.** Rezydenci, dla potrzeb kontroli skarbowej, są obowiązani przechowywać dokumenty, o których mowa w art.26 i 27, przez okres pięciu lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym zostały dokonane czynności obrotu dewizowego z zagranicą związane z takimi dokumentami.

## Rozdział 8

### **Obowiązki dotyczące zgłaszania danych o obrocie dewizowym z zagranicą**

**Art.30.** 1. Rezydenci, dokonujący obrotu dewizowego z zagranicą, są obowiązani przekazywać Narodowemu Bankowi Polskiemu dane w zakresie niezbędnym do sporządzenia bilansu płatniczego oraz bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa.

2. Rezydenci, na żądanie uprawnionego banku, zobowiązanego do przekazywania, na podstawie odrębnych przepisów, danych w zakresie niezbędnym do sporządzenia przez Narodowy Bank Polski bilansu płatniczego oraz bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa, są obowiązani udzielać temu bankowi informacji o dokonywanych za jego pośrednictwem obrotach dewizowych z zagranicą.

**Art.31.** Narodowy Bank Polski jest obowiązany przestrzegać tajemnicy w zakresie danych uzyskanych od banków i rezydentów, w wykonaniu obowiązków określonych w art.30 ust.1, na zasadach określonych w art.23 ust.5 -7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o Narodowym Banku Polskim ( Dz. U. Nr 140, poz.938, z 1998r. Nr 160, poz.1063, z 2000r. Nr 53, poz.648, Nr 62, poz.718 i Nr 119, poz.1252, z 2001r. Nr 8, poz.64, Nr 110, poz.1189 i Nr 154, poz.1784 i 1800 oraz z 2002r. Nr .... , poz. .... ).

**Art.32.** Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób, zakres i terminy wykonywania obowiązków, o których mowa w art.30 ust.1, oraz wysokość kwot, których przekroczenie powoduje powstanie tych obowiązków, mając na uwadze zapewnienie niezbędnych do sporządzenia bilansu płatniczego oraz bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa danych.

**Art.33.** Przepisu art.30 ust.1 nie stosuje się do banków, oddziałów banków zagranicznych oraz oddziałów instytucji kredytowych.

## Rozdział 9

## Kontrola wykonywana przez Narodowy Bank Polski

**Art.34.** 1. Narodowy Bank Polski wykonuje kontrolę:

- 1) udzielonych przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego zezwoleń dewizowych,
- 2) działalności kantorowej,
- 3) wykonywania obowiązku, o którym mowa w art.30 ust.1.

2. Kontrola Narodowego Banku Polskiego, wykonywana w zakresie określonym w ust.1, polega na sprawdzaniu, czy:

- 1) korzystanie z udzielonego zezwolenia dewizowego odbywa się zgodnie z jego warunkami,
- 2) działalność kantorowa jest prowadzona zgodnie z ustawą, przepisami wydanymi na jej podstawie oraz warunkami określonymi w zezwoleniu na jej prowadzenie,
- 3) obowiązek, o którym mowa w art.30 ust.1, jest wykonywany przez rezydentów oraz czy dane przekazywane w wykonaniu tego obowiązku są zgodne ze stanem faktycznym.

**Art.35.** Kontrolę, o której mowa w art.34, przeprowadzają pracownicy Narodowego Banku Polskiego, zwani dalej "kontrolerami", w siedzibie jednostki kontrolowanej lub siedzibie Narodowego Banku Polskiego, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia, zawierającego w szczególności ich nazwiska, numery legitymacji służbowych oraz informację o zakresie kontroli.

**Art.36.** 1. Kierownik kontrolowanej jednostki jest obowiązany zapewnić kontrolerom warunki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a także dostęp do całej dokumentacji związanej z zakresem dotyczącym kontroli.

2. Na żądanie kontrolera przedstawiciele oraz pracownicy kontrolowanej jednostki są obowiązani udzielać ustnych i pisemnych wyjaśnień oraz sporządzać zestawienia i obliczenia, w zakresie związanym z przeprowadzaną kontrolą.

3. Kontrolerzy, w związku z przeprowadzaniem kontroli w siedzibie jednostki kontrolowanej, mają prawo do:

- 1) wstępu do obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki w obecności jej przedstawiciela,
- 2) poruszania się po terenie kontrolowanej jednostki bez obowiązku posiadania przepustki.

4. Kontrolerzy, w związku z przeprowadzaniem kontroli w jednostce kontrolowanej, nie mogą być poddani rewizji osobistej.

**Art.37.** Wyniki przeprowadzonej kontroli kontroler przedstawia w sporządzonym przez siebie:

- 1) protokóle, jeżeli kontrola została przeprowadzona w siedzibie jednostki kontrolowanej, lub
- 2) sprawozdaniu, jeżeli kontrola została przeprowadzona w siedzibie Narodowego Banku Polskiego.

**Art.38.** 1. Protokół, o którym mowa w art.37 pkt 1, sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden jest przekazywany kontrolowanej jednostce.

2. Protokół kontroli podpisują kontroler i przedstawiciel kontrolowanej jednostki.

3. Odmowa podpisania protokołu przez przedstawiciela kontrolowanej jednostki nie stanowi przeszkody do przekazania jej podpisanego przez kontrolera protokołu.

4. Przedstawiciel kontrolowanej jednostki może, w terminie 14 dni od otrzymania protokołu, zgłosić na piśmie umotywowane zastrzeżenia co do zawartych w nim ustaleń.

5. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub części kontroler przekazuje na piśmie swoje stanowisko kontrolowanej jednostce.

**Art.39.** 1. Sprawozdanie, o którym mowa w art.37 pkt 2, sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden jest przekazywany kontrolowanej jednostce.

2. Sprawozdanie z kontroli podpisuje kontroler.

3. W zakresie zgłaszania zastrzeżeń przez kontrolowaną jednostkę do ustaleń sprawozdania oraz zajmowania stanowiska do tych zastrzeżeń przez kontrolującego stosuje się przepisy art.38 ust.4 i 5.

**Art.40.** Rezydenci, dokonujący czynności w zakresie objętym kontrolą Narodowego Banku Polskiego, są obowiązani przechowywać dokumenty, związane z tymi czynnościami, przez okres pięciu lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym czynności te zostały dokonane.

**Art.41.** 1. W przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonej kontroli nieprawidłowości Narodowy Bank Polski przekazuje kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.

2. Zalecenia pokontrolne powinny zawierać:

- 1) zwięzły opis wyników kontroli, ze wskazaniem naruszonych przepisów prawa,
- 2) wnioski wynikające z ustaleń kontroli, zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości,
- 3) zobowiązanie jednostki kontrolowanej do powiadomienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

**Art.42.** W razie powstania w toku kontroli uzasadnionego podejrzenia popełnienia wykroczenia lub przestępstwa przez kontrolowaną jednostkę lub inny podmiot, Narodowy Bank Polski powiadamia o tym właściwy organ zgodnie z obowiązującymi przepisami.

**Art.43.** Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, określi, w drodze rozporządzenia, tryb wykonywania przez Narodowy Bank Polski kontroli określonej w art.34, mając na uwadze zapewnienia prawidłowego wykonywania objętych nią czynności.

## Rozdział 10

### Zmiany w przepisach obowiązujących

**Art.44.** W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji ( Dz.U. z 1992r. Nr 20, poz.78, z 1993r. Nr 28, poz.127, z 1995r. Nr 85, poz.426 i Nr 141, poz.692, z 1996r. Nr 43, poz.189, Nr 146, poz.680 i Nr 156, poz.773, z 1997r. Nr 137, poz.926 i Nr 141, poz.943 i 944, z 1998r., Nr 133, poz.872 i Nr 162, poz.1126, z 2000r. Nr 114, poz.1193, Nr 120, poz.1268 i Nr 122, poz.1315 oraz z 2001r. Nr 76, poz.809, Nr 98, poz.1068, Nr 123, poz.1353 i Nr 125, poz.1368) wprowadza się następujące zmiany:

1) skreśla się art.68c;

2) w art.105 § 4 otrzymuje brzmienie:

“§ 4. Zajęte waluty obce lub inne wartości dewizowe organ egzekucyjny sprzedaje bankowi prowadzącemu ich skup.”

**Art.45.** W ustawie z dnia 28 września 1991r. o kontroli skarbowej ( Dz. U. z 1999r. Nr 54, poz.572 i Nr 83, poz.931, z 2000r. Nr 70, poz.816, Nr 104, poz.1103 i Nr 116, poz.1216 oraz z 2001r. Nr 14, poz.143, Nr 81, poz.877 i Nr 110, poz.1189 ) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.2 w ust.1 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

”6) badanie przestrzegania przez rezydentów i nierezydentów ograniczeń i obowiązków określonych w ustawie z dnia ..... - Prawo dewizowe ( Dz. U. Nr ..... , poz. .... ) oraz ograniczeń wprowadzonych na jej podstawie, a także warunków udzielonych zezwoleń dewizowych i zezwoleń na prowadzenie działalności kantorowej.”;

2) w art.3 skreśla się pkt 3.

**Art.46.** W ustawie z dnia 9 stycznia 1997r. - Kodeks celny w art.277<sup>9</sup> skreśla się pkt 3.

**Art.47.** W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o pracowniczych programach emerytalnych ( Dz.U. z 2001r. Nr 60, poz. 623 ) w art.27 skreśla się ust.3.

**Art.48.** W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o funduszach inwestycyjnych ( Dz.U. Nr 139, poz.933, z 1999r. Nr 72, poz.801 oraz z 2000r. Nr 103, poz.1099 i Nr 114, poz.1192 ) skreśla się art.10a.

**Art.49.** W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o Narodowym Banku Polskim ( Dz. U. Nr 140, poz.938, z 1998r. Nr 160, poz.1063, z 2000r. Nr 53, poz.648, Nr 62, poz.718 i Nr 119, poz.1252, z 2001r. Nr 8, poz.64, Nr 110, poz.1189 i Nr 154, poz.1784 i 1800 oraz z 2002r. Nr ..... , poz. .... ) w art.23:

1) ust.5 otrzymuje brzmienie:

”5. Dane indywidualne, o których mowa w ust.2 i 3, mogą być wykorzystywane wyłącznie do sporządzania zestawień statystycznych, ocen i innych opracowań,

bilansu płatniczego i bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa. Dane te nie mogą być udostępniane osobom trzecim.”;

2) dodaje się ust.6 i 7 w brzmieniu:

”6. Zestawienia statystyczne, oceny i inne opracowania, zawierające dane indywidualne, o których mowa w ust.2 i 3, umożliwiające powiązanie ich z konkretnym podmiotem lub zidentyfikowanie konkretnego podmiotu, a w szczególności, jeżeli do sporządzenia zestawienia, oceny lub innego opracowania wykorzystano dane dotyczące mniej niż trzech podmiotów lub gdy udział danych dotyczących jednego podmiotu wykorzystanych w zestawieniu, ocenie lub innym opracowaniu jest większy niż trzy czwarte całości, nie mogą one być udostępnione osobom trzecim.

7. Prezes NBP może udostępnić dane indywidualne, o których mowa w ust.2 i 3, oraz zestawienia statystyczne, oceny i inne opracowania, określone w ust.6, uwzględniając przedmiot i cel działania podmiotów, którym mają być one udostępnione, a w przypadku podmiotów zagranicznych, przy uwzględnieniu przestrzegania zasady wzajemności oraz zobowiązań zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.”.

**Art.50.** W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe ( Dz. U. Nr 140, poz.939, z 1998r. Nr 160, poz.1063 i Nr 162, poz.1118, z 1999r. Nr 11, poz.95 i Nr 40, poz.399, z 2000r. Nr 93, poz.1027, Nr 94, poz.1037, Nr 114, poz.1191, Nr 116, poz.1216, Nr 119, poz.1252 i Nr 122, poz.1316 oraz z 2001r. Nr 8, poz.64, Nr 100, poz.1084, Nr 111, poz.1195 i Nr 130, poz.1450 i 1452 oraz z 2002r. Nr ..... , poz. ....) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.5 w ust.2:

a) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

”7) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,”,

b) dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

”10) pośrednictwo w dokonywaniu przez rezydentów przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami.”;

2) skreśla się art.29;

3) skreśla się art.99;

4) skreśla się art.99a;

5) skreśla się art.100;

6) w art.105 w ust.1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

”3) Narodowemu Bankowi Polskiemu, w związku z wykonywaniem kontroli oraz zbieraniem danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa, a także innym bankom uprawnionym do pośredniczenia w dokonywaniu przez rezydentów przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami, w zakresie określonym w ustawie z dnia ..... - Prawo dewizowe ( Dz. U. Nr ....., poz. .... ).”.

**Art.51.** W ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.30 §4 otrzymuje brzmienie:

”§ 4. W wypadku określonym w art.99 § 1 i 2 orzeka się przepadek wartości dewizowych oraz krajowych środków płatniczych, a także można orzec przepadek innych przedmiotów wymienionych w art.29 pkt 1 - 3. W wypadku określonym w art.106d orzeka się przepadek wartości dewizowych, a także można orzec przepadek innych przedmiotów wymienionych w art.29 pkt 1 - 3.”;

2) w art.34 w §2 wyrazy ”art.98 §1 i 2” zastępuje się wyrazami ”art.99 §1, art.100 §1, art.101 §1, art.102 §1, art.103 §1, art.104 §1, art.105 §1, art.106 §1, art.106a §1, art.106b §1, art.106c §1 oraz art.106d”;

3) w art.38 w §2 w pkt 2 wyrazy ”art.98 §2” zastępuje się wyrazami ”art.99 §1”;

4) w art.49 skreśla się §4;

5) w art.53 §34 otrzymuje brzmienie:

”§34. Użyte w rozdziale 8 kodeksu określenia, a w szczególności: ”rezydent”, ”nierezydent”, ”nierezydent z kraju trzeciego”, ”kraj”, ”kraje trzecie”, ”krajowe środki płatnicze”, ”waluta polska”, ”wartości dewizowe”, ”zagraniczne środki płatnicze”, ”waluty obce”, ”dewizy”, ”waluty wymienne”, ”złoto dewizowe”, ”platyna dewizowa”, ”obrot dewizowy”, ”obrot dewizowy z zagranicą”, ”obrot wartościami dewizowymi w kraju”, ”działalność

kantorowa”, ”uprawniony bank”, ”zezwozenie dewizowe”, mają znaczenie nadane im w ustawie z dnia ..... - Prawo dewizowe ( Dz. U. Nr ....., poz. .... ).”;

6) rozdział 8 otrzymuje brzmienie:

## ”Rozdział 8

### Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obrotowi dewizowemu

Art.97. §1. Kto wyłudza indywidualne zezwozenie dewizowe przez podstępne wprowadzenie w błąd organu uprawnionego do udzielania takich zezwozeń, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do roku, albo obu tym karom łącznie.

§2. Tej samej karze podlega, kto używa dokumentu uzyskanego w sposób określony w §1.

§3. Usiłowanie przestępstwa skarbowego określonego w §1 lub 2 jest karalne.

§4. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.98. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwozenia dewizowego albo wbrew jego warunkom ustala lub przyjmuje należność od nierezydenta w innej walucie niż waluta wymienna lub waluta polska, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w §1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.99. §1. Kto bez wymaganego zezwozenia dewizowego albo wbrew jego warunkom wywozi lub wysyła za granicę wartości dewizowe lub krajowe środki płatnicze, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, jest mała, sprawca podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

Art.100. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwozenia dewizowego albo wbrew jego warunkom wywozi, wysyła lub przekazuje do krajów trzecich krajowe lub zagraniczne środki płatnicze, z przeznaczeniem na podjęcie lub rozszerzenie w tych krajach działalności gospodarczej, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.101. §1. Nierezydent, który bez wymaganego zezwozenia dewizowego albo wbrew jego warunkom nabywa lub zbywa w kraju, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych podmiotów, papiery wartościowe, jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania albo wierzytelności lub inne prawa, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych,



podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w §1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.102. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom nabywa:

- 1) nieruchomości położone w krajach trzecich lub prawa na takich nieruchomościach,
  - 2) udziały lub akcje w spółkach, mających siedzibę w krajach trzecich, albo obejmuje udziały lub akcje w takich spółkach,
  - 3) jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania, mających siedzibę w krajach trzecich,
  - 4) dłużne papiery wartościowe wyemitowane bądź wystawione przez nierezydentów z krajów trzecich,
  - 5) wartości dewizowe, zbywane przez nierezydentów z krajów trzecich,
  - 6) wierzytelności lub inne prawa, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych, zbywane przez nierezydentów z krajów trzecich,
- podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.103. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom zbywa w kraju trzecim, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych podmiotów, papiery wartościowe, jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania albo wierzytelności lub inne prawa, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.104. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom otwiera bądź utrzymuje rachunek w banku lub oddziale banku mającym siedzibę w kraju trzecim, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.105. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom zaciąga od nierezydenta z kraju trzeciego kredyt lub pożyczkę albo udziela nierezydentowi z kraju trzeciego kredytu lub pożyczki, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca

podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.106. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom udziela zabezpieczenia lub ustanawia zabezpieczenie na rzecz nierezydenta z kraju trzeciego,  
podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca  
podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”;

7) po art.106 dodaje się art.106a - 106f w brzmieniu:

”Art.106a. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom dokonuje na rzecz nierezydenta z kraju trzeciego darowizny mającej za przedmiot wartości dewizowe lub krajowe środki płatnicze,  
podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca  
podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.106b. §1. Rezydent, który bez wymaganego zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom przejmuję od nierezydenta z kraju trzeciego jego dług wobec nierezydenta lub przystępuje do takiego długu,  
podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca  
podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.106c. §1. Kto, bez wymaganego zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom dokonuje w obrocie dewizowym z zagranicą rozliczeń pieniężnych,  
podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca  
podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 106d. Kto bez zezwolenia albo wbrew jego warunkom prowadzi działalność kantorową,  
podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

Art.106e. Kto wbrew obowiązkowi nie udziela ustnych lub pisemnych wyjaśnień albo nie udostępnia wymaganych dokumentów związanych z zakresem objętym kontrolą,  
podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.106f. Kto wbrew obowiązkowi nie zgłasza organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, przywozu do kraju wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych,  
podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.106g. §1. Kto wbrew obowiązкови nie okazuje organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, przy wywozie za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, dokumentów potwierdzających uprawnienie do wywozu lub zezwolenia dewizowego uprawniającego do wywozu, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

§2. Tej samej karze podlega ten, kto wbrew obowiązкови nie okazuje organom celnym, przy wysyłaniu za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, dokumentów potwierdzających uprawnienie do wysłania lub zezwolenia dewizowego uprawniającego do wysłania.

Art.106h. Kto wbrew obowiązкови nie przedstawia organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, na ich żądanie, przywożonych do kraju lub wywożonych za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.106i. §1. Kto wbrew obowiązкови wysyła za granicę wartości dewizowe lub krajowe środki płatnicze bez pośrednictwa państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej "Poczta Polska" lub podmiotu uprawnionego do wykonywania w obrocie z zagranicą działalności gospodarczej w dziedzinie poczty, podlega karze grzywny do 480 stawek dziennych.

§2. Jeżeli wartość przedmiotu obrotu, o którym mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.106j. Rezydent, który wbrew obowiązкови dokonuje przekazu pieniężnego za granicę lub rozliczenia w kraju z nierezydentem bez pośrednictwa uprawnionego banku, podlega karze grzywny do 480 stawek dziennych.

Art.106k. Rezydent, który wbrew obowiązкови nie przedstawia uprawnionemu bankowi wymaganych dokumentów albo nie przechowuje dokumentów związanych z dokonaniem obrotem dewizowym, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art.106l. Rezydent, który wbrew obowiązкови nie zgłasza Narodowemu Bankowi Polskiemu danych o dokonanych obrotach dewizowych z zagranicą, w zakresie niezbędnym do sporządzania bilansu płatniczego oraz bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa lub zgłasza dane niezgodne ze stanem faktycznym, podlega karze grzywny do 120 stawek dziennych.

Art.106ł. §1. Kto, nie dopełniając obowiązku nadzoru nad przestrzeganiem reguł obowiązujących w działalności danego przedsiębiorcy lub innej jednostki organizacyjnej, dopuszcza, chociażby nieumyślnie, do dokonania czynu zabronionego określonego w tym rozdziale, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

§ 2. Przepisu §1 nie stosuje się, jeżeli czyn sprawcy wyczerpuje znamiona innego przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego albo jeżeli niedopełnienie obowiązku nadzoru należy do ich znamion.”;

8) w art.133 w §1 w pkt 1 wyrazy "art.98 §2-4, art.104 §2 oraz w sprawach ujawnionych z art.104 §1 i 3" zastępuje się wyrazami "art.106h oraz w sprawach ujawnionych w zakresie swojego działania przez urzędy celne z art.99 § 1 i 2, art.100 § 1 i 2, art.106f, art.106g §1 i 2 i art.106k".

**Art.52.** W ustawie z dnia 9 września 2000r. o opłacie skarbowej ( Dz. U. Nr 86, poz.960 oraz z 2001r. Nr 5, poz.43, Nr 60, poz.610, Nr 76, poz.811, Nr 87, poz.954 i Nr 100, poz.1085 ) w załączniku do ustawy w Części IV ust.35 otrzymuje brzmienie:

"35. Od zezwoleń:

- |                                           |          |
|-------------------------------------------|----------|
| 1) na prowadzenie działalności kantorowej | 1063 zł, |
| 2) dewizowych indywidualnych              | 106 zł". |

**Art.53.** W ustawie z dnia 16 listopada 2000r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł ( Dz. U. Nr 116, poz.1216 oraz z 2001r. Nr 63, poz.641 ) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 1 wyrazy „rezydentów prowadzących działalność gospodarczą” zastępuje się wyrazami „podmioty prowadzące działalność gospodarczą”;
- 2) w art. 21 w ust. 3:
  - a) w zdaniu wstępnym po wyrazie „nadzoru” dodaje się wyrazy „lub kontroli”,
  - b) w pkt 1 wyrazy „rezydentów prowadzących działalność kantorową” zastępuje się wyrazami „podmiotów prowadzących działalność kantorową”.

**Art.54.** W ustawie z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz.1252 oraz z 2001r. Nr 111, poz.1195 ) art.7 otrzymuje brzmienie:

"Art.7. Za zgodą banku zrzeszającego banki spółdzielcze mogą wykonywać czynności bankowe, o których mowa w art.5 ust.2 pkt 7 i 10 ustawy - Prawo bankowe."

**Art.55.** W ustawie z dnia 25 maja 2001r. o skutkach wprowadzenia w niektórych krajach członkowskich Unii Europejskiej wspólnej waluty euro ( Dz.U. Nr 63, poz. 640 ) w art.3 w ust.1 skreśla się wyrazy " ; przepisu art.13 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. - Prawo dewizowe ( Dz.U. Nr 160, poz. 1063, z 1999r. Nr 83, poz. 931 i z 2000r. Nr 103, poz. 1099 ) nie stosuje się."

## Rozdział 11

### Przepisy przejściowe i końcowe

**Art.56.** 1. Postępowanie w sprawach dewizowych wszczęte i nie zakończone przed dniem wejścia w życie ustawy toczy się według jej przepisów.

2. Pozostają w mocy zezwolenia dewizowe udzielone na podstawie dotychczasowej ustawy, w zakresie, w jakim są wymagane zgodnie z niniejszą ustawą.

**Art.57.** Do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez dziewięć miesięcy od dnia jej wejścia w życie, zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

**Art.58.** 1. Banki oraz oddziały banków zagranicznych uprawnione, na mocy przepisów dotychczasowych, do pośredniczenia w przyjmowaniu i dokonywaniu płatności oraz dokonywaniu transferu krajowych i zagranicznych środków płatniczych w obrocie dewizowym stają się bankami uprawnionymi do wykonywania czynności bankowej w zakresie pośrednictwa w dokonywaniu przez rezydentów przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami, z zastrzeżeniem ust.3 i 4.

2. Banki oraz oddziały banków zagranicznych uprawnione, na mocy przepisów dotychczasowych, do kupna i sprzedaży wartości dewizowych stają się bankami uprawnionymi do wykonywania czynności bankowej w tym zakresie, z zastrzeżeniem ust.3 i 4.

3. Banki, o których mowa w ust.1 i 2, są obowiązane, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, rozszerzyć określony w statucie przedmiot działania o czynności bankowe określone w art.5 ust.2 pkt 7 i 10 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe ( Dz. U. Nr 140, poz.939, z 1998r. Nr 160, poz.1063 i Nr 162, poz.1118, z 1999r. Nr 11, poz.95 i Nr 40, poz.399, z 2000r. Nr 93, poz.1027, Nr 94, poz.1037, Nr 114, poz.1191, Nr 116, poz.1216, Nr 119, poz.1252 i Nr 122, poz.1316, z 2001r. Nr 8, poz.64, Nr 100, poz.1084, Nr 111, poz.1195 i Nr 130, poz.1450 i 1452 oraz z 2002r. Nr ..... , poz. ....), pod rygorem utraty dotychczasowych uprawnień w tym zakresie.

4. Oddziały banków zagranicznych, o których mowa w ust.1 i 2, są obowiązane, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wystąpić z wnioskiem o rozszerzenie określonego w zezwoleniu na ich utworzenie przedmiotu działania o czynności bankowe określone w art.5 ust.2 pkt 7 i 10 ustawy wymienionej w ust.3, pod rygorem utraty dotychczasowych uprawnień w tym zakresie.

**Art.59.** Podmioty uprawnione, na podstawie dotychczasowych przepisów, do prowadzenia działalności kantorowej mogą prowadzić taką działalność, w dotychczasowym zakresie, na warunkach określonych w niniejszej ustawie i przepisach wydanych na jej podstawie.

**Art.60.** Ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o:

- 1) osobach krajowych, w rozumieniu prawa dewizowego lub przepisów prawa dewizowego, należy przez to rozumieć rezydentów, o których mowa w art. 2 ust.1 pkt 1,
- 2) osobach zagranicznych, w rozumieniu prawa dewizowego lub przepisów prawa dewizowego, należy przez to rozumieć nierezydentów, o których mowa w art.2 ust.1 pkt 2.

**Art.61.** Ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o ustawie z dnia 2 grudnia 1994r. - Prawo dewizowe ( Dz.U. Nr 136, poz.703, z 1995 r. Nr 132, poz.641, z 1996r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997r. Nr 71, poz. 449 ) lub ustawie z dnia 18 grudnia 1998r.- Prawo dewizowe ( Dz. U. Nr 160, poz. 1063, z 1999r. Nr 83, poz. 931 oraz z 2000r. Nr 103, poz.1099 ) należy przez to rozumieć niniejszą ustawę.

**Art. 62.** Traci moc ustawa z dnia 18 grudnia 1998r.- Prawo dewizowe ( Dz. U. Nr 160, poz. 1063, z 1999r. Nr 83, poz. 931 oraz z 2000r. Nr 103, poz.1099 ).

**Art.63.** Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2002r.

## UZASADNIENIE

1. Projektowana ustawa ma zastąpić obowiązującą ustawę z dnia 18 grudnia 1998r. - Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 160, poz.1063 z późn. zm.). Ustawa ta nie spełnia bowiem wymagań, jakie dla regulacji dewizowych wynikają z prawa obowiązującego w Unii Europejskiej (UE). Chodzi tu w szczególności o art.56 i 57 Traktatu, w których zabrania się ograniczania przepływu kapitału i płatności pomiędzy państwami członkowskimi oraz pomiędzy państwami członkowskimi i krajami trzecimi, dopuszczając jednocześnie utrzymywanie ograniczeń istniejących w stosunku do krajów trzecich na dzień 31 grudnia 1993r., na mocy prawa krajowego lub Wspólnoty, w zakresie przepływu kapitału do lub z tych krajów, związanego z:
    - 1) prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie inwestycji bezpośrednich, łącznie z inwestycjami w nieruchomości,
    - 2) świadczeniem usług finansowych,
    - 3) dopuszczaniem papierów wartościowych na rynki kapitałowe.
  2. Obowiązująca ustawa, w art.9 pkt 1-8 przewiduje natomiast w zakresie obrotu dewizowego z zagranicą szereg ograniczeń, mających zastosowanie zarówno do obrotu między Polską a państwami członkowskimi UE, jak i do obrotu między Polską a krajami trzecimi.
  3. W projekcie, w celu dostosowania regulacji dewizowych do wspomnianych wymogów UE, nie przewidziano, poza dozwolonymi w Traktacie, żadnych ograniczeń w przepływie kapitału i płatnościach między Polską a państwami członkowskimi UE, przez co obrót dewizowy w tym zakresie, po wejściu w życie nowej ustawy, będzie w pełni swobodny.
  4. W pełni swobodny, z uwagi na zastosowane w projekcie rozwiązanie (art.2 ust.2), będzie również obrót dewizowy z krajami należącymi do:
    - 1) Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), do którego, oprócz krajów członkowskich UE, należą: Islandia, Norwegia i Lichtenstein,
    - 2) Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).Kraje te, w zakresie prawa dewizowego, zostały bowiem potraktowane na równi z krajami należącymi do UE i tym samym ograniczenia w obrocie dewizowym z krajami trzecimi nie będą miały do nich zastosowania.
- Równe traktowanie z krajami należącymi do UE krajów należących do EOG wynika z przyjęcia i stosowania przez te kraje dorobku prawnego UE w zakresie swobody przepływu kapitału i płatności, natomiast równe traktowanie krajów należących do OECD będzie stanowić ostateczną realizację zobowiązań podjętych przez Polskę przy przystępowaniu do tej organizacji, w zakresie dostosowania krajowych regulacji dewizowych do wymogów Kodeksu Liberalizacji Przepływów Kapitałowych, przyjętego decyzją Rady OECD.
5. Z uwagi na ograniczenia w przepływie kapitału, jakie mogą wynikać z innych ustaw, dotyczące zwłaszcza dokonywania inwestycji bezpośrednich oraz nabywania nieruchomości w Polsce, odpowiednio przez nierezydentów i cudzoziemców, przewidziano w projekcie normę, zgodnie z którą ograniczenia te będą stały przed swobodą przepływu kapitału, wynikającą z ustawy - Prawo dewizowe (art.3 ust.4 projektu).
  6. Przewidziane w projekcie ograniczenia (art.9) będą mogły być znoszone w drodze udzielania zezwoleń dewizowych: - ogólnych albo indywidualnych. Ogólnych zezwoleń dewizowych będzie udzielał, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw finansów publicznych, natomiast indywidualnych, w drodze decyzji administracyjnych, Prezes Narodowego Banku Polskiego. Kryterium udzielania ogólnych i indywidualnych zezwoleń dewizowych, zgodnie z art.6 ust.1 projektu, będzie brak zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, równowagi bilansu płatniczego oraz innych podstawowych interesów państwa.

Ogólne zezwolenia dewizowe, które zostaną udzielone w rozporządzeniu wykonawczym, będą dotyczyły w szczególności ułatwień w obrocie dewizowym z krajami, z którymi wiąże Polskę umowy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, a które nie należą ani do UE, ani do EOG, ani też do OECD. Zakres tych ułatwień będzie na tyle szeroki, aby pozostałe po ich wprowadzeniu ograniczenia nie były bardziej uciążliwe niż obecnie obowiązujące. W razie, gdyby ograniczenia w obrocie z krajami trzecimi na dzień przystępowania Polski do UE były, mimo wprowadzenia do tego czasu dalszych ułatwień, szersze niż przyjęte w Traktacie (art.57) ich utrzymanie będzie wymagało odpowiedniego zapisu w Traktacie akcesyjnym dotyczącym Polski, który będzie tym samym stanowił odstępstwo od postanowień Traktatu w tym zakresie.

7. Indywidualne zezwolenia dewizowe będą wymagane na odstępowanie od ograniczeń i obowiązków przewidzianych w ustawie ( art.9 oraz art.17 ust.1, art.18, art.19 ust.1, art.21, art.22, art.24 ust.1 i art.30 ust.1 projektu ), w zakresie których nie zostaną udzielone zezwolenia ogólne lub zostaną udzielone takie zezwolenia, ale na innych warunkach niż te, na których będzie miało nastąpić odstąpienie. Sprawy dotyczące udzielania indywidualnych zezwoleń dewizowych będzie rozstrzygał, na zasadach i w trybie KPA, Prezes NBP, którego decyzje w tych sprawach będą ostateczne ( możliwość zastosowanie KPA do załatwiania przez Prezesa NBP spraw dewizowych indywidualnych wynika z art.1 pkt 2 KPA ).
8. Ograniczeniom, które zostaną określone w ustawie (art.9) nie będzie, zgodnie z art.3 ust.2 i 3 projektu, podlegał obrót dewizowy dokonywany z udziałem, jako strony:
  - 1) Skarbu Państwa, w zakresie, w jakim będzie on reprezentowany przez ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych lub ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa,
  - 2) Narodowego Banku Polskiego,
  - 3) organów publicznych w postępowaniu karnym, cywilnym i administracyjnym,
  - 4) banków i innych instytucji finansowych, będących pod nadzorem właściwych władz nadzorczych.

Wprowadzenie takiego zwolnienia wynika z poddania tych instytucji i organów odrębnym regulacjom prawnym, określającym odpowiednio zasady ich gospodarki finansowej ( dewizowej ) lub zasady postępowania, co wyklucza możliwość jednoczesnego stosowania do nich ograniczeń wynikających z ustawy dewizowej.

9. W projekcie przewidziano możliwość wprowadzania, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, szczególnych ograniczeń w zakresie obrotu dewizowego z zagranicą (art.10), które w odróżnieniu od ograniczeń wynikających z ustawy (art.9 ) będą mogły być stosowane także w stosunku do krajów UE, jako wyjątki od zasady swobody przepływu kapitału i płatności, gwarantowanej Traktatem. Ograniczenia takie będą mogły być wprowadzane, o ile będzie to niezbędne w celu:
  - 1) wykonania decyzji organów organizacji międzynarodowych, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska,
  - 2) zapewnienia porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (w związku z art.58 ust.1 lit.b Traktatu),
  - 3) zapewnienia równowagi bilansu płatniczego w razie ogólnej jego nierównowagi lub nagłego załamania albo powstałego w tym zakresie zagrożenia (w związku z art.119 ust.1 i art.120 ust.1 Traktatu).

Ograniczenia, w celu, o którym mowa w pkt 3 będą wprowadzane przez Radę Ministrów po zasięgnięciu opinii Rady Polityki Pieniężnej. Ograniczenia takie będą mogły obowiązywać do czasu przewyciężenia powstałych trudności w bilansie płatniczym lub ustania powstałego zagrożenia co do jego nagłego załamania, nie dłużej jednak niż przez sześć miesięcy od dnia ich wejścia w życie.

Na tych samych zasadach będą mogły być wprowadzane ograniczenia w celu zapewnienia stabilności waluty polskiej, w razie nagłych wahań jej kursu lub powstałego w tym zakresie

zagrożenia ( pkt 4 ), z tym że ograniczenia takie, jako nieprzewidziane w Traktacie, będą mogły być wprowadzane jedynie do chwili przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, a w razie ich wcześniejszego wprowadzenia utracą one moc z tą chwilą ( ust.4 ).

Zgodnie z art.3 ust.2 projektu ograniczenia wprowadzane na podstawie art.10 nie będą mogły być stosowane w stosunku do Skarbu Państwa, NBP oraz organów władzy publicznej w postępowaniu karnym, cywilnym lub administracyjnym.

10. Dla trzech ograniczeń, spośród ograniczeń, jakie mają wynikać z ustawy (art.9), przewidziano ogólne zastosowanie, przez co będą one dotyczyć nie tylko obrotu z krajami trzecimi, ale także obrotu z krajami należącymi do UE (EOG i OECD). Zgodnie z pierwszym ograniczeniem: zezwolenia dewizowego będzie wymagać ustalanie oraz przyjmowanie od nierezydentów należności w innych walutach niż waluty wymienne lub waluta polska (art.9 pkt 1 projektu). Ograniczenie to, jako dotyczące warunków, na jakich ma odbywać się obrót dewizowy z zagranicą, nie ogranicza swobody jego dokonywania ani swobody dokonywania związanych z nim płatności i tym samym nie narusza art.56 Traktatu. Zgodnie z drugim i trzecim ograniczeniem zezwolenia dewizowego będzie wymagać wywóz i wysyłanie za granicę złota dewizowego i platyny dewizowej, bez względu na ilość oraz krajowych i zagranicznych środków płatniczych, jeżeli ich wartość będzie łącznie przekraczać równowartości 10000 euro (art.9 pkt 2 i 3 projektu). Ograniczenie dotyczące wywozu i wysyłania za granicę złota dewizowego i platyny dewizowej nie będzie miało istotnego wpływu na swobodę przepływu kapitału i dokonywania płatności, gdyż złoto dewizowe i platyna dewizowa nie są używane, poza systemem bankowym zwolnionym z reglamentacji dewizowej, do przemieszczania kapitału. Z kolei ograniczenie dotyczące wywozu i wysyłania za granicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych powyżej równowartości 10000 euro, wobec przewidzianych dla nierezydentów wyłączeń, będzie w praktyce dotyczyło tylko rezydentów i będzie bezpośrednio wiązało się z nałożonym na nich obowiązkiem dokonywania przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami, opiekującymi na kwoty powyżej równowartości 10000 euro, za pośrednictwem uprawnionych do tego banków. Przepisy te z jednej strony umożliwią Narodowemu Bankowi Polskiemu szybkie pozyskiwanie od banków danych statystycznych o przepływie kapitału (rezydenci będą podawać pośredniczącym bankom tytuły, z jakich dokonują przekazów lub rozliczeń oraz na żądanie banków - dodatkowe dane), a z drugiej strony przyczynią się do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego przez ograniczenie posługiwania się gotówką w obrocie z zagranicą (przepisy ustawy z dnia 16 listopada 2000r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł nie dają w tym względzie wystarczającego bezpieczeństwa, gdyż nie przewidują bezpośredniej współpracy między służbami celnymi a Głównym Inspektorem Informacji Finansowej; służby celne nie należą bowiem do "instytucji obwiązanych", a wywóz czy wysyłanie środków płatniczych za granicę nie należy do "transakcji" w rozumieniu tej ustawy, przez co nie podlega on rejestracji i zgłoszeniu w jej ramach). Omawiane ograniczenia (art.9 pkt 1, 2 i 3 projektu) będą zatem stanowiły dozwolony wyjątek od zasady swobody przepływu kapitału, dopuszczony w art.58 ust.1 lit.b Traktatu.

11. Analogiczny charakter będą miały przewidziane w projekcie obowiązki, dotyczące:

- 1) zgłaszania przez rezydentów i nierezydentów organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, w formie pisemnej, przywozu do kraju złota dewizowego i platyny dewizowej, bez względu na ilość oraz krajowych i zagranicznych środków płatniczych, jeżeli ich wartość przekroczy łącznie równowartość 10000 euro,
- 2) okazywania przez rezydentów i nierezydentów, przy wywozie za granicę złota dewizowego lub platyny dewizowej, bez względu na ilość, a także krajowych lub



- zagranicznych środków płatniczych, których wartość przekroczy łącznie równowartość 10000 euro, organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, bez ich wezwania, dokumentów potwierdzających uprawnienie do wywozu lub zezwolenia dewizowego na wywóz,
- 3) okazywania przez rezydentów i nierezydentów, wysyłających za granicę złoto dewizowe lub platynę dewizową, bez względu na ilość, a także krajowe lub zagraniczne środki płatnicze, których wartość przekroczy łącznie równowartość 10000 euro, organom celnym lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, bez ich wezwania, dokumentów potwierdzających uprawnienie do wysłania lub zezwolenia dewizowego na wysłanie,
  - 4) okazywania organom administracji celnej lub organom Straży Granicznej, wykonującym kontrolę celną, na ich żądanie, wywożonych za granicę lub przywożonych do kraju wartości dewizowych oraz krajowych środków płatniczych do kontroli,
  - 5) wysyłania za granicę wartości dewizowych oraz krajowych środków płatniczych za pośrednictwem państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej "Poczta Polska" lub uprawnionych na podstawie zezwolenia podmiotów, w listach wartościowych, paczkach pocztowych z podaną wartością lub listach poleconych nadawanych w stanie otwartym,
  - 6) zgłaszania danych o dokonanych obrocie dewizowym z zagranicą na potrzeby statystyki bilansu płatniczego oraz bilansów zobowiązań i należności zagranicznych państwa,
  - 7) przechowywania dokumentacji dla potrzeb kontroli skarbowej, a także kontroli wykonywanej przez Narodowy Bank Polski.
12. W zakresie obrotu wartościami dewizowymi przewidziano w projekcie wymóg zezwolenia tylko dla obrotu gospodarczego, polegającego na kupnie i sprzedaży wartości dewizowych, a także pośrednictwie w ich kupnie i sprzedaży, pozostawiając tym samym obrót na własne potrzeby wolnym od ograniczeń dewizowych. Pozwoli to stworzyć rynek walutowy, na którym będą występowały podmioty trudniące się kupnem i sprzedażą wartości dewizowych w sposób profesjonalny, będące pod kontrolą NBP oraz podmioty dokonujące kupna i sprzedaży tych wartości okazjonalnie, w bezpośrednich transakcjach. Ograniczanie takich transakcji byłoby bowiem nie tylko niczym nieuzasadnione, ale także nieskuteczne, gdyż zainteresowane nimi podmioty mogłyby ich i tak dokonywać za granicą przy braku w projekcie ograniczeń w zakresie przechowywania środków pieniężnych na rachunkach bankowych w krajach UE (EOG i OECD).
- Analogicznie, dzięki takim rachunkom będą mogły być dokonywane za granicą rozliczenia w walutach obcych (wymienialnych), w zakresie zobowiązań powstałych w kraju w obrocie między rezydentami, co zdecydowało o rezygnacji z proponowania sankcji karnych za nieprzestrzeganie ograniczenia w zakresie dokonywania w kraju rozliczeń w walutach obcych między rezydentami ( art.9 pkt 15 projektu ). Zastosowanie takich sankcji mogłyby spowodować odpływ środków dewizowych do krajów UE (EOG i OECD), w których obrót nimi między rezydentami byłby całkowicie swobodny. Obrót w kraju wartościami dewizowymi byłby zatem ograniczony jedynie w zakresie obrotu gospodarczego, polegającego na skupie i sprzedaży wartości dewizowych.
13. W projekcie przewidziano odrębny rozdział dotyczący kontroli wykonywanej przez Narodowy Bank Polski, z uwagi na uprawnienia Prezesa Narodowego Banku Polskiego do udzielania indywidualnych zezwoleń dewizowych (art.8 ust.1 projektu) oraz zezwoleń na prowadzenie działalności kantorowej (art.11 ust.2 projektu), a także uprawnienia Narodowego Banku Polskiego do zbierania danych o obrocie dewizowym z zagranicą na potrzeby statystyki bilansu płatniczego oraz bilansów zobowiązań i należności zagranicznych państwa (art.30 ust.1 projektu). Narodowy Bank Polski, z uwagi na te uprawnienia, będzie kontrolował, czy:

- 1) korzystanie z udzielonego zezwolenia dewizowego odbywa się zgodnie z jego warunkami,
- 2) działalność kantorowa jest prowadzona zgodnie z ustawą, przepisami wydanymi na jej podstawie oraz warunkami określonymi w zezwoleniu na jej prowadzenie,
- 3) obowiązek sprawozdawczy w zakresie danych o dokonanych obrocie dewizowym z zagranicą jest wykonywany oraz czy dane przekazywane w wykonaniu tego obowiązku są zgodne ze stanem faktycznym.

Poza tym na podstawie ustawy:

- 1) banki będą kontrolowały przekazy za granicę i rozliczenia w kraju z nierezydentami dokonywane za ich pośrednictwem,
- 2) organy celne oraz organy Straży Granicznej będą, w trybie i na zasadach kontroli celnej, ze zmianami wynikającymi z ustawy i przepisów wydanych na jej podstawie, kontrolowały przywóz i nadsyłanie do kraju oraz wywóz i wysyłanie za granicę wartości dewizowych i krajowych środków płatniczych,

Kontrola w zakresie przestrzegania przez rezydentów i nierezydentów ograniczeń i obowiązków wynikających z ustawy oraz ograniczeń wprowadzonych na jej podstawie, a także przestrzegania warunków udzielonych zezwoleń dewizowych będzie wykonywana w ramach kontroli skarbowej, na podstawie przepisów ustawy o kontroli skarbowej, zgodnie z zaproponowaną w niej zmianą (art.44 projektu).

W jednostkach nie podlegających kontroli skarbowej (Policji, jednostkach wojskowych, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej) kontrola w zakresie przestrzegania ograniczeń i obowiązków wynikających z ustawy i przepisów wydanych na jej podstawie będzie wykonywana w ramach kontroli dotyczącej wykorzystania środków budżetowych przez te jednostki, na podstawie odrębnych przepisów.

14. Proponowane zmiany do ustawy o Narodowym Banku Polskim (art.49 projektu) wynikają z potrzeby wprowadzenia przepisów, które zapewnią ochronę danych indywidualnych przekazywanych do NBP w wykonaniu obowiązku sprawozdawczego, w tym także danych dotyczących obrotu dewizowego z zagranicą, o których mowa w art.31 projektu.

15. Proponowane zmiany do ustawy - Prawo bankowe wynikają z konieczności zwolnienia banków z ograniczeń administracyjnych w zakresie obrotu dewizowego (skreślenie art.99) i poddania ich wyłącznie regulacjom ostrożnościowym w tym zakresie. Banki będą zatem wykonywać czynności bankowe, tak z udziałem rezydentów jak i nierezydentów, mające za przedmiot zarówno krajowe jak i zagraniczne środki płatnicze, przy zachowaniu przepisów prawa bankowego, w granicach określonych przez ich statuty. Mając to na uwadze przewidziano jednocześnie uzupełnienie wykazu czynności bankowych o skup i sprzedaż wartości dewizowych oraz pośrednictwo w dokonywaniu przez rezydentów przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami. Pozostałe zmiany do Prawa bankowego mają charakter porządkowy.

16. Zaproponowane w projekcie zmiany w ustawach:

- 1) o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- 2) Kodeks karny skarbowy,
- 3) o opłacie skarbowej,
- 4) o funduszach inwestycyjnych,
- 5) o pracowniczych programach emerytalnych,
- 6) o skutkach wprowadzenia w niektórych krajach członkowskich Unii Europejskiej wspólnej waluty euro, oraz
- 7) o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

- wynikają z konieczności dostosowania tych ustaw do nowych regulacji przewidzianych w projekcie.

Zmiany te nie niosą ze sobą zmian merytorycznych, poza jednym wyjątkiem dotyczącym zaostrzenia karalności za prowadzenie, bez zezwolenia dewizowego albo wbrew jego warunkom, działalności kantorowej. Zgodnie z zaproponowaną zmianą do Kodeksu Karnego skarbowego czyn taki ma stanowić przestępstwo skarbowe i podlegać karze grzywny do 720 stawek dziennych, podczas gdy obecnie jest on kwalifikowany jako wykroczenie skarbowe, z uwagi na podawaną, jako usprawiedliwienie takiej kwalifikacji, ewentualną możliwość zastosowania wobec jego sprawcy sankcji karnych wynikających z innych przepisów, dotyczących na przykład odpowiedzialności karnej za uchylanie się od obowiązku podatkowego czy nierejestrowanie działalności gospodarczej, co jest jednakże nie wystarczające, gdyż nie daje to możliwość ukarania sprawcy za prowadzenie działalności kantorowej wbrew warunkom udzielonego zezwolenia.

17. Wejście w życie ustawy nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa i nie spowoduje zwiększenia wydatków podmiotów sektora finansów publicznych ani zmniejszenia ich dochodów.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA FINANSÓW**

**z dnia .....2002 r.**

**w sprawie ogólnych zezwoleń dewizowych.**

Na podstawie art.7 ustawy z dnia ..... 2002 r. - Prawo dewizowe ( Dz. U. Nr....., poz. .... ) zarządza się co następuje:

**Rozdział 1**

**Przepisy ogólne**

§1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia ..... 2002r. - Prawo dewizowe ( Dz. U. Nr ....., poz. .... ),
- 2) krajach BIT – należy przez to rozumieć kraje trzecie, z którymi Rzeczpospolitą Polską wiążą umowy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji,
- 3) nierezydentach z krajów BIT - należy przez to rozumieć osoby fizyczne, osoby prawne oraz inne podmioty, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu, mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w krajach BIT; przez nierezydentów z krajów BIT należy także rozumieć znajdujące się w tych krajach oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez rezydentów lub nierezydentów z innych krajów.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu zezwala się na zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej, zezwala się także na dokonanie rozliczenia pieniężnego w wykonaniu takiej umowy lub czynności, z uwzględnieniem obowiązków i zasad postępowania określonych w ustawie, chyba że z rozporządzenia wynika co innego.

**Rozdział 2**

**Zezwolenia na odstępowanie od ograniczeń w dokonywaniu obrotu dewizowego z zagranicą**

§ 3. Zezwala się na:

- 1) przekazywanie przez rezydentów, za pośrednictwem uprawnionych banków, do krajów BIT krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, z przeznaczeniem na podjęcie lub rozszerzenie działalności gospodarczej w tych krajach,
- 2) zbywanie w kraju przez nierezydentów z krajów BIT:

- a) papierów wartościowych, z wyjątkiem papierów wartościowych dłużnych o terminie wykupu krótszym niż rok,
  - b) jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania,
- 3) zbywanie w kraju przez nierezydentów z krajów trzecich, w ramach likwidacji mienia, papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania, wierzytelności i innych praw, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych, nabytych przez nich przed uzyskaniem statusu nierezydenta,
- 4) nabywanie w kraju przez nierezydentów z krajów trzecich:
- a) papierów wartościowych, z wyjątkiem papierów wartościowych dłużnych o terminie wykupu krótszym niż rok,
  - b) jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania,
  - c) praw majątkowych będących przedmiotem obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie, Polskiej Giełdzie Finansowej S.A. w Warszawie, Centralnej Tabeli Ofert S.A. w Warszawie oraz na giełdach towarowych działających na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 2000r. o giełdach towarowych ( Dz. U. Nr 103, poz. 1099 ),
- 5) nabywanie przez rezydentów:
- a) nieruchomości położonych w krajach BIT oraz praw na takich nieruchomościach na potrzeby działalności gospodarczej podejmowanej lub prowadzonej w tych krajach,
  - b) udziałów i akcji w spółkach mających siedzibę w krajach BIT, a także obejmowanie udziałów i akcji w takich spółkach,
  - c) jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania, mających siedzibę w krajach BIT,
  - d) dłużnych papierów wartościowych o rocznym lub dłuższym terminie wykupu, wyemitowanych bądź wystawionych przez nierezydentów z krajów BIT,
- 6) nabywanie przez rezydentów, do własnego użytku, nieruchomości położonych w krajach trzecich, o ile ich cena nie przekracza w każdym przypadku równowartości 50.000 euro,
- 7) nabywanie przez znajdujące się w krajach trzecich polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne polskie przedstawicielstwa korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych, własności i innych praw na nieruchomościach położonych w tych krajach,
- 8) nabywanie przez rezydentów, w czasie pobytu w krajach trzecich, walut obcych będących prawnym środkiem płatniczym w tych krajach, za krajowe lub zagraniczne środki płatnicze wywiezione z kraju lub uzyskane za granicą z tytułów nie związanych z działalnością gospodarczą,
- 9) zbywanie przez rezydentów w krajach trzecich:
- a) papierów wartościowych, z wyjątkiem papierów wartościowych dłużnych o terminie wykupu krótszym niż rok,
  - b) jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania,
- 10) otwieranie przez rezydentów rachunków w bankach i oddziałach banków mających siedzibę w krajach BIT, w związku z czynnościami, o których mowa w pkt 5 lit. b) – d) oraz pkt 9,
- 11) otwieranie przez polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne polskie przedstawicielstwa korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych, znajdujące się w krajach trzecich, rachunków w bankach i oddziałach banków mających siedzibę w tych krajach,
- 12) zaciąganie przez spółki mające siedzibę w kraju od nierezydentów z krajów trzecich, posiadających w tych spółkach udziały lub akcje w ilości dającej co najmniej 10% głosów na zgromadzeniu wspólników ( akcjonariuszy ), pożyczek lub kredytów o terminie spłaty ponad połowę kwoty kredytu lub kwoty pożyczki przed upływem roku,

- 13) udzielanie przez rezydentów spółkom mającym siedzibę w krajach trzecich, w których posiadają oni udziały lub akcje w ilości dającej co najmniej 10% głosów na zgromadzeniu wspólników ( akcjonariuszy ), pożyczek lub kredytów o terminie spłaty ponad połowy kwoty kredytu lub kwoty pożyczki przed upływem roku,
- 14) zaciąganie przez rezydentów od nierezydentów z krajów trzecich, kredytów i pożyczek o terminie spłaty ponad połowy kwoty kredytu lub kwoty pożyczki przed upływem roku, na pokrycie powstałych zgodnie z ustawą lub zezwoleniem dewizowym zobowiązań wobec nierezydentów,
- 15) udzielanie przez rezydentów nierezydentom z krajów trzecich kredytów i pożyczek o terminie spłaty ponad połowy kwoty kredytu lub kwoty pożyczki przed upływem roku, z przeznaczeniem na pokrycie powstałych zgodnie z ustawą lub zezwoleniem dewizowym zobowiązań tych nierezydentów wobec rezydentów,
- 16) zaciąganie przez rezydentów pożyczek lub kredytów o terminie spłaty ponad połowy kwoty kredytu lub kwoty pożyczki przed upływem roku, od będących nierezydentami członków ich rodzin, należących do I lub II grupy podatkowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn ( Dz. U. z 1997 r. Nr 16, poz. 89 z późn. zm.),
- 17) udzielanie przez rezydentów nierezydentom, o których mowa w pkt 16, pożyczek lub kredytów o terminie spłaty ponad połowy kwoty kredytu lub kwoty pożyczki przed upływem roku,
- 18) dokonywanie przez rezydentów, będących osobami fizycznymi, na rzecz nierezydentów z krajów trzecich, darowizn mających za przedmiot wartości dewizowe lub krajowe środki płatnicze, o wartości nie przekraczającej równowartości 10000 euro.

§ 4. Zezwala się nierezydentom na wywóz walut obcych uzyskanych ze sprzedaży artykułów konsumpcyjnych w środkach regularnej komunikacji międzynarodowej w czasie ich przebiegu w kraju.

§ 5. Zezwala się na wywóz złotych monet emitowanych i sprzedawanych przez Narodowy Bank Polski.

### **Rozdział 3**

#### **Zezwolenia na odstępowanie od ograniczeń w dokonywaniu obrotu wartościami dewizowymi w kraju**

§ 6. Zezwala się na dokonywanie w kraju, między rezydentami, rozliczeń w walutach obcych, uzyskanych przez rezydenta na rachunek drugiego rezydenta w wyniku sprzedaży rzeczy lub praw majątkowych w obrocie dewizowym z zagranicą.

§ 7. Zezwala się rezydentom, będącym pracodawcami w rozumieniu art.3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r - Kodeks Pracy ( Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.), na:

- 1) dokonywanie w kraju wpłat w walutach obcych na rachunki bankowe pracowników, z tytułu wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń związanych z pracą, należnych w związku z wykonywaniem pracy za granicą,
- 2) dokonywanie na rzecz pracowników płatności w walutach obcych z tytułu podróży służbowej odbywanej poza granicami kraju w sprawach pracodawcy.

§ 8. Zezwala się rezydentom, prowadzącym działalność gospodarczą lub wykonującym wolny zawód, na ustalanie w umowach ubezpieczenia, zawartych z instytucjami ubezpieczeniowymi działającymi na podstawie przepisów o prowadzeniu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń kontraktów eksportowych, składki w walutach wymiennalnych, oraz na uiszczanie takich składek i pobieranie odszkodowań w walutach wymiennalnych.

§ 9. Zezwala się rezydentom, będącym osobami fizycznymi, na:

- 1) dokonywanie płatności w walutach wymiennalnych za towary nabywane od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie handlu detalicznego w wolnych obszarach celnych, ustanowionych na terenie lądowego, lotniczego, morskiego lub rzeczno-przebiegu granicznego oraz na dokonywanie płatności w walutach wymiennalnych za usługi świadczone przez takie podmioty,
- 2) dokonywanie płatności w walutach wymiennalnych za towary sprzedawane podróżnym i członkom załóg, lub za usługi świadczone na ich rzecz w przewozach międzynarodowych na statkach powietrznych, morskich, oraz promach.

## **Rozdział 4**

### **Zezwolenia na odstępowanie od obowiązków związanych z rozliczeniami w kraju z nierezydentami**

§ 10. 1. Zezwala się rezydentom, będącym osobami fizycznymi, na dokonywanie rozliczeń w kraju z nierezydentami, będącymi także osobami fizycznymi, bez pośrednictwa uprawnionego banku, o ile rozliczenia te nie mają związku z działalnością gospodarczą.

2. Zezwala się rezydentom, prowadzącym działalność kantorową, na dokonywanie rozliczeń z nierezydentami, w ramach tej działalności, bez pośrednictwa uprawnionego banku.

## **Rozdział 5**

### **Przepisy szczególne**

§ 11.1. Zezwala się koncesjonowanym przedsiębiorstwom wydobywczym na:

- 1) otwieranie rachunków w bankach i oddziałach banków mających siedzibę w krajach trzecich, w celu gromadzenia środków uzyskanych z prowadzonej działalności gospodarczej,
- 2) udzielanie nierezydentom z krajów trzecich, z którymi łączą je pośrednio lub bezpośrednio powiązania o charakterze kapitałowym, pożyczek i kredytów o terminie spłaty ponad połowy kwoty pożyczki lub kwoty kredytu przed upływem roku – do wysokości kwot zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- 3) obrót wierzytelnościami przysługującymi od nierezydentów, z tytułu sprzedaży za granicą ropy naftowej lub gazu ziemnego pochodzącego ze złóż eksploatowanych przez te przedsiębiorstwa na terytorium kraju, w sposób zapewniający wpłatę zagranicznych lub krajowych środków płatniczych będących przedmiotem świadczenia tych wierzytelności na rachunki bankowe.

2. Przez koncesjonowane przedsiębiorstwa wydobywcze należy rozumieć:

- 1) rezydentów będących przedsiębiorcami o kapitale własnym w wysokości stanowiącej równowartość co najmniej 5.000.000 euro, prowadzących zgodnie z udzieloną przez właściwe organy koncesją działalność gospodarczą polegającą na poszukiwaniu i wydobyciu ropy naftowej i gazu ziemnego,
- 2) rezydentów, na których przeniesiono za zgodą właściwych organów część uprawnień i obowiązków z koncesji, o których mowa w pkt 1, jeżeli indywidualnie lub łącznie spełniają oni określony w pkt 1 warunek dotyczący wysokości kapitału własnego.

§ 12.1. Zezwala się armatorom na :

- 1) otwieranie rachunków w bankach i oddziałach banków mających siedzibę w krajach trzecich, w celu gromadzenia środków uzyskanych z prowadzonej za granicą działalności gospodarczej,
- 2) zaciąganie od nierezydentów z krajów trzecich, na cele inwestycyjne, kredytów o terminie spłaty ponad połowy kwoty kredytu przed upływem roku, zabezpieczonych hipoteką morską,
- 3) zaciąganie od nierezydentów z krajów trzecich, kredytów o terminie spłaty ponad połowy kwoty kredytu przed upływem roku i o równowartości do 50.000.000 euro, na finansowanie działalności eksploatacyjnej prowadzonej za granicą,
- 4) wywóz za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, znajdujących się w kasie polskiego statku, złożonych na przechowanie w kasie statku przed wejściem statku do polskiego obszaru celnego i zgłoszonych pisemnie przez kapitana statku urzędowi celnemu przy odprawie wejściowej, ze wskazaniem wartości i środków należących do poszczególnych osób.

2. Przez armatorów należy rozumieć:

- 1) rezydentów, prowadzących działalność w zakresie transportu morskiego: armatorów żeglugi liniowej, armatorów żeglugi trampowej, armatorów żeglugi promowej, armatorów żeglugi pasażerskiej, armatorów ratownictwa morskiego, armatorów żeglugi śródlądowej, szkolnictwo morskie, zaplecze naukowo badawcze transportu morskiego, zaopatrzenie i obsługę platform poszukiwawczo wydobywczych,
- 2) rezydentów prowadzących działalność w zakresie rybołówstwa morskiego: armatorów rybołówstwa bałtyckiego, armatorów rybołówstwa dalekomorskiego, armatorów pomocniczej floty rybołówstwa, zaplecze naukowo badawcze rybołówstwa morskiego,
- 3) rezydentów prowadzących działalność poszukiwawczo-wydobywczą na morzu.

§ 13 Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2002.

Minister Finansów



## UZASADNIENIE

Zgodnie z art.5 projektu ustawy – Prawo dewizowe odstępowanie od ograniczeń i obowiązków określonych w ustawie wymagać będzie zezwolenia dewizowego, ogólnego bądź indywidualnego. Indywidualnych zezwoleń dewizowych udzielać będzie Prezes Narodowego Banku Polskiego w drodze decyzji administracyjnych. Ogólne zezwolenia dewizowe, zgodnie z art.7 w/w projektu mają być natomiast udzielane w drodze rozporządzenia wydawanego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Ogólne zezwolenia dewizowe, z uwagi na przewidzianą w projekcie ustawy Prawo dewizowe swobodą obrotu dewizowego z krajami należącymi do Unii Europejskiej, będą dotyczyły obrotu dewizowego z pozostałymi krajami (nierezydentami z tych krajów), z wyłączeniem jednakże krajów należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub OECD, które w w/w projekcie zostały potraktowane na równi z krajami należącymi do Unii Europejskiej.

Zezwolenia te będą odgrywały istotną rolę w stosunkach z krajami trzecimi, gdyż przewidziany w projekcie ustawy zakres ograniczeń w obrocie dewizowym z tymi krajami jest dość szeroki. Obejmuje on m.in.:

przekazywanie do krajów trzecich krajowych lub zagranicznych środków płatniczych z przeznaczeniem na podjęcie lub rozszerzenie w tych krajach działalności gospodarczej,

nabywanie oraz zbywanie w kraju przez nierezydentów z krajów trzecich papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania oraz wierzytelności i innych praw, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych,

nabywanie przez rezydentów nieruchomości położonych w krajach trzecich, papierów wartościowych dłużnych wyemitowanych przez nierezydentów z krajów trzecich, udziałów i akcji w spółkach mających siedzibę w krajach trzecich oraz jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania mających siedzibę w tych krajach,

zbywanie przez rezydentów w krajach trzecich papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania oraz wierzytelności i innych praw, których wykonywanie wiąże się z dokonywaniem rozliczeń pieniężnych,

otwieranie przez rezydentów rachunków bankowych w krajach trzecich,

udzielanie oraz zaciąganie w obrocie z krajami trzecimi pożyczek i kredytów o terminie spłaty ponad połowę kwoty pożyczki lub kwoty kredytu przed upływem roku.

Zapisy zawarte w projektowanym rozporządzeniu odzwierciedlają wyrażoną w art.7 projektu ustawy zasadę, zgodnie z którą zezwolenia ogólne dotyczyć mogą wszystkich lub rodzajowo określonych podmiotów oraz wszystkich lub rodzajowo określonych czynności.

Z względów porządkowych w odrębnych rozdziałach umieszczono zezwolenia na odstępowanie od ograniczeń w dokonywaniu obrotu dewizowego z zagranicą oraz obrotu wartościami dewizowymi w kraju. Zezwolenia na odstępowanie od ograniczeń w dokonywaniu obrotu dewizowego z zagranicą obejmują m.in. zagadnienia obrotu z krajami, z którymi Rzeczpospolitą Polską wiążą umowy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji. Dla potrzeb niniejszego rozporządzenia, kraje te zostały w § 1 zdefiniowane jako *kraje BIT*, od angielskojęzycznej nazwy dwustronnych umów inwestycyjnych - *Billateral Investment Treaties*. Wprowadzono również definicję *nierezydentów z krajów BIT*. Zakres swobody w dokonywaniu obrotu dewizowego z takimi krajami jest obecnie uregulowany wprost przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 1998 – Prawo dewizowe. Ponieważ jednak projekt ustawy Prawo dewizowe nie zawiera przepisów które regulowałyby obrót z tymi krajami, stosowne przepisy w tym zakresie zawarto w projektowanym rozporządzeniu.

Zezwolenia na odstępowanie od ograniczeń w dokonywaniu obrotu wartościami dewizowymi w kraju dotyczą m.in. kwestii rozliczeń związanych z podróżami służbowymi bądź pracą wykonywaną za granicą, składek uiszczanych w walutach wymienialnych przez rezydentów prowadzących działalność gospodarczą na podstawie umów ubezpieczenia zawartych z instytucjami ubezpieczeniowymi działającymi na podstawie przepisów o prowadzeniu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń kontraktów eksportowych, a także kwestii rozliczeń w kraju w walutach obcych, w zakresie dotyczącym środków należnych rezydentom na podstawie umowy zawartej na ich rachunek w obrocie dewizowym z zagranicą.

W projektowanym rozporządzeniu proponuje się również pewne zwolnienia od obowiązkowego - w przypadku, gdy kwota rozliczenia przekracza 10.000 euro - pośrednictwa banków w dokonywaniu rozliczeń pieniężnych z nierezydentami. Zakres tego zwolnienia odpowiada obowiązującym obecnie przepisom.

Projektowane rozporządzenie uwzględnia także sytuację armatorów oraz koncesjonowanych przedsiębiorstw wydobywczych. Zapisy zawarte w § 11-12 również odpowiadają obowiązującym obecnie przepisom.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje zmniejszenia dochodów bądź zwiększenia wydatków podmiotów sektora finansów publicznych ponad wielkości przewidziane w danych częściach budżetowych ani skutków finansowych dla budżetu państwa. Nie spowoduje również skutków społecznych ani gospodarczych, gdyż w swoim zakresie nie odbiega od obecnych rozwiązań.

## **UZASADNIENIE EUROPEJSKIEGO CHARAKTERU PROJEKTU USTAWY – PRAWO DEWIZOWE**

Przedłożony projekt ustawy zastępuje obecnie obowiązującą ustawę – Prawo dewizowe, która nie spełnia wymagań wynikających z uregulowań prawa Unii Europejskiej w zakresie swobody przepływu kapitału.

Projektowana ustawa, w swoim obecnym kształcie, nie przewiduje żadnych ograniczeń w przepływie kapitału i płatności, poza tymi, które zostały dozwolone przez Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (TWE) lub ustalone podczas procesu negocjacji oraz nie narusza ograniczeń w zakresie swobodnego przepływu kapitału zawartych w ustawodawstwie krajowym. Znosi ona większość z obowiązujących obecnie ograniczeń dewizowych, pozostawiając w mocy przede wszystkim te, które odnoszą się do krajów nie należących do Unii Europejskiej.

Projekt zawiera tylko dwa ograniczenia dotyczące obrotu z krajami trzecimi i państwami członkowskimi UE, które nie budzą zastrzeżeń z punktu widzenia zasad prawa UE dotyczących swobodnego przepływu kapitału. Chodzi o ustalanie i przyjmowanie należności w walutach innych niż wymienialne oraz wywóz i wysyłanie za granicę środków płatniczych powyżej równowartości 10.000 EURO, z wyłączeniami dotyczącymi nierezydentów.

Poprzez zniesienie wymogu siedziby w stosunku do działalności kantorowej, projekt usuwa sprzeczność obowiązującego prawa (art. 10 ustawa – Prawo dewizowe) z zasadami swobody świadczenia usług i swobody przepływu kapitału. Projektowana ustawa wprowadza również ujednolicone traktowanie instytucji kredytowych i oddziałów instytucji kredytowych w zakresie działalności kantorowej (art. 17 w związku z art. 11 ust.1 projektu).



**SEKRETARZ  
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ  
SEKRETARZ STANU  
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

*Prof. dr hab. Danuta Hübner*  
Sekr. Min. DH/ 384 /2002/DPE/tk

Warszawa, 22 lutego 2002 r.

**Pan  
Aleksander Proksa  
p.o. Sekretarza Rady Ministrów**

**Opinia o zgodności projektu ustawy Prawo dewizowe z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.**

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-17-02) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem projektowanej ustawy jest zastąpienie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. - Prawo dewizowe, która nie spełnia wymagań wynikających z uregulowań prawa Unii Europejskiej w zakresie swobodnego przepływu kapitału.
- II. Odnosząc się do ww. zasad prawa UE oraz Stanowiska Negocjacyjnego należy stwierdzić, że projekt ustawy nie przewiduje w obecnym kształcie żadnych ograniczeń w przepływie kapitału i płatności poza tymi, które zostały dozwolone przez Traktat lub ustalone podczas procesu negocjacji akcesyjnych.
- III. W związku z istnieniem ograniczeń kapitałowych funkcjonujących na podstawie obecnie obowiązującego ustawodawstwa (np.: nabywanie nieruchomości przez cudzoziemców) projekt ustawy zawiera stwierdzenie, zgodnie z którym jego

postanowienia nie naruszają restrykcji w zakresie swobodnego przepływu kapitału zawartych w ustawodawstwie krajowym. Ograniczenia dewizowe wynikające z innych ustaw zostały uregulowane w art. 3 ust. 4 projektu, zgodnie z którym swoboda obrotu dewizowego z zagranicą wynikająca z ustawy, nie narusza ograniczeń w jego dokonywaniu, wynikających z innych ustaw.

IV. Zniesienie szeregu ograniczeń dewizowych wynikających z obecnie obowiązującej ustawy (art. 9) w stosunku do państw członkowskich Unii Europejskiej zostało rozszerzone na kraje należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (por. art. 2 ust. 2 projektu). Projekt ustawy dokonuje zniesienia większości z obecnie obowiązujących ograniczeń dewizowych, pozostawiając w mocy przede wszystkim ograniczenia w stosunku do krajów trzecich, które zostały zdefiniowane jako kraje nie należące do Unii Europejskiej (art. 1 pkt 5).

V. Projekt w poprzedniej wersji przewidywał jeszcze jedno ograniczenie odnoszące się także do państw członkowskich UE tj. nabywanie w kraju przez nierezydentów, zarówno bezpośrednio jak i za pośrednictwem innych podmiotów, papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania oraz wierzytelności i innych praw o terminie wymagalności krótszym niż rok (art. 9 pkt 4 projektu). Przepis ten budził wątpliwości, gdyż z formalnego punktu widzenia stanowił regres w stosunku do obecnie obowiązującej swobody obrotu dewizowego dotyczącej instrumentów krótkoterminowych oraz sankcjonował ograniczenia w zakresie swobody przepływu kapitału. Został on jednakże zmieniony i w obecnej wersji (art. 9 pkt 5 nowego projektu) nie budzi już zastrzeżeń. Stanowi on, że zezwolenia dewizowe wymaga zbywanie w kraju przez nierezydentów z krajów trzecich zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem innych podmiotów papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania oraz wierzytelności i innych praw.

VI. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy istnieją tylko dwa ograniczenia dewizowe dotyczące obrotu z krajami trzecimi i państwami członkowskimi UE. Chodzi o ustalanie i przyjmowanie należności w walutach innych niż wymienialne (art. 9 pkt 1) oraz wywóz i wysyłanie za granicę środków płatniczych powyżej

równowartości 10.000 EURO, z wyłączeniami dotyczącymi nierezydentów (art. 9 pkt 3). Ograniczenia te nie budzą zastrzeżeń z punktu widzenia zasad prawa UE dotyczących swobodnego przepływu kapitału. Są one uzasadnione między innymi na podstawie art. 58 ust. 1 lit b Traktatu, który przewiduje wyłączenia od zasady swobody przepływu kapitału w celu zapobieżenia naruszeniom prawa wewnętrznego oraz dla uzyskiwania informacji statystycznych. Zezwolenie dewizowe na wywóz i wysyłanie za granicę środków płatniczych ogranicza m.in. proceder prania brudnych pieniędzy poprzez wymuszanie transferów za pośrednictwem banków. Dodatkowo sytuacja taka ułatwia uzyskiwanie informacji statystycznych.

VII. Należy także zwrócić uwagę na zniesienie w projekcie obecnie obowiązującego (art. 10 ustawy - Prawo dewizowe) i pozostającego w sprzeczności z zasadami swobody świadczenia usług i swobody przepływu kapitału wymogu siedziby w stosunku do działalności kantorowej (Rozdział 4). Wątpliwości nie budzi przy tym art. 17 projektu, zgodnie z którym przepisu art. 11 ust. 1 nie stosuje się do banków, oddziałów banków zagranicznych oraz instytucji kredytowych i oddziałów instytucji kredytowych. Zgodnie z Prawem bankowym instytucja kredytowa to podmiot mający swoją siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej prowadzący we własnym imieniu i na własny rachunek, na podstawie zezwolenia właściwych władz nadzorczych, działalność polegającą na przyjmowaniu depozytów lub innych środków powierzonych pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym i udzielaniu kredytów lub na wydawaniu pieniądza elektronicznego. Zgodnie z art. 48i tej ustawy instytucja kredytowa może prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie tylko poprzez oddział ale też w ramach działalności transgranicznej. W związku z tym projekt ustawy ujednocila traktowanie instytucji kredytowych i oddziałów instytucji kredytowych. W tym miejscu należy zauważyć, że punkt 7 b załącznika I do Dyrektywy 2000/12/WE wymienia działalność w zakresie wymiany walut jako podlegającą zasadzie wzajemnego uznania.

VIII. TWE przewiduje także ograniczenie dewizowe, do którego brak odniesienia w projekcie ustawy. Chodzi o konstrukcję zdefiniowaną w art. 59 TWE (uprzednio art. 73 f TWE), zgodnie z którą w wyjątkowych sytuacjach, gdy przepływy kapitałowe z lub do państw trzecich powodują lub grożą spowodowaniem poważnych trudności w

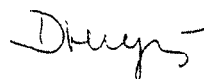
zakresie funkcjonowania Unii Gospodarczo – Walutowej (UGW), Rada po konsultacjach z Europejskim Bankiem Centralnym, może podjąć środki ochronne w stosunku do państw trzecich na okres nie przekraczający 6 miesięcy.

- IX. W związku z powyższym należy zauważyć, iż w chwili obecnej Polska nie jest członkiem UE ani nie bierze udziału w kolejnych etapach UGW. Rolę odpowiedniego organu wspólnotowego do czasu osiągnięcia odpowiednich etapów integracji europejskiej może spełniać Rada Ministrów. Natomiast organem konsultacyjnym w odniesieniu do, będącej przedmiotem UGW (por. art. 105 TWE) stabilności pieniądza, jest w chwili obecnej Rada Polityki Pieniężnej. Po uzyskaniu członkostwa w UE role tych organów przejmą, zgodnie z art. 59 TWE, odpowiednie organy wspólnotowe.
- X. Ograniczenia przewidziane w art. 59 TWE mogą znajdować zastosowanie wyłącznie w stosunku do krajów trzecich. W związku z powyższym konieczne jest rozstrzygnięcie czy państwa członkowskie UE można, przed uzyskaniem przez Polskę członkostwa w UE, uznawać za kraje trzecie czy też nie. Nawet w przypadku uznania, że procesy integracji europejskiej są na tyle zaawansowane by państwa te nie były uznane za kraje trzecie, kwestia zastosowania, przed uzyskaniem członkostwa w UE, ograniczeń przewidzianych w art. 59 TWE pozostaje aktualna. Wydaje się nielogiczne by ograniczenia takie nie mogły być wprowadzane przed uzyskaniem członkostwa a następnie możliwość taka powstała na podstawie art. 59 TWE, który w przyszłości będzie stanowił część polskiego ustawodawstwa.
- XI. Niezależnie od tego w stosunku do jakich państw odnosić się będzie proponowana przez NBP zmiana projektu Prawa dewizowego, należy ją zmodyfikować o przepis przejściowy powodujący, iż kompetencje Rady Ministrów i RPP w stosunku do ograniczeń kapitałowych wprowadzanych ze względu na stan obrotów dewizowych, który zagraża stabilności polskiego pieniądza, ustają z dniem uzyskania przez Polskę członkostwa w UE.
- XII. Artykuł 59 TWE dotyczy ograniczeń w stosunku do swobody przepływu kapitału wprowadzanych z powodów gospodarczych (w przeciwieństwie do ograniczeń wynikających z art. 60 TWE, które mają naturę polityczną). Jego zastosowanie może być przykładowo odpowiedzią na krótkoterminowe przepływy kapitałowe o

charakterze spekulacyjnym. W związku z faktem, że art. 59 znajduje zastosowanie do wszystkich państw członkowskich niezależnie od członkostwa w UGW, przystąpienie Polski do UGW nie ma znaczenia dla zastosowania tego przepisu ani dla przepisów będących jego odzwierciedleniem przed przystąpieniem do UE.

**XIII. W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy Prawo dewizowe jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,



Do uprzejmej wiadomości:

Pan Andrzej Raczko  
Podsekretarz Stanu  
Ministerstwo Finansów

Pan Andrzej S. Bratkowski  
Wiceprezes NBP



## ROZDZIAŁ IV

### KAPITAŁ i PŁATNOŚCI

#### Artykuł 56 [73b]

1. W ramach postanowień niniejszego Rozdziału wszelkie ograniczanie przepływu kapitału pomiędzy państwami członkowskimi oraz pomiędzy państwami członkowskimi a krajami trzecimi jest zabronione.
2. W ramach postanowień niniejszego Rozdziału, wszelkie ograniczanie płatności pomiędzy państwami członkowskimi oraz pomiędzy państwami członkowskimi i krajami trzecimi jest zabronione.

#### Artykuł 57 [73c]

1. Postanowienia artykułu 56 nie naruszają żadnych ograniczeń istniejących w stosunku do krajów trzecich na dzień 31 grudnia 1993 r. na mocy prawa krajowego lub Wspólnoty, w zakresie przepływu kapitału do lub z krajów trzecich, związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie inwestycji bezpośrednich łącznie z inwestycjami w nieruchomości, świadczeniem usług finansowych lub dopuszczaniem papierów wartościowych na rynki kapitałowe.
2. Dążąc do osiągnięcia jak największej swobody przepływu kapitału pomiędzy państwami członkowskimi a krajami trzecimi i nie naruszając postanowień innych rozdziałów niniejszego Traktatu, Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji, może przedsięwziąć środki co do przepływu kapitału do i z krajów trzecich, związanego z inwestycjami bezpośrednimi - łącznie z inwestycjami w nieruchomości - w kwestiach podejmowania działalności gospodarczej, świadczenia usług finansowych lub dopuszczania papierów wartościowych do rynków kapitałowych. Przy podejmowaniu środków, określonych w niniejszym punkcie, stanowiących, w świetle prawa Wspólnoty, krok wstecz na drodze do liberalizacji przepływu kapitału do lub z krajów trzecich, wymagana jest jednomyślność.

#### Artykuł 58 [73d]

1. Postanowienia artykułu 56 nie naruszają prawa Członków do:
  - a) stosowania odpowiednich przepisów swoich ustaw podatkowych rozróżniających podatników ze względu na ich sytuację wynikającą z miejsca zamieszkania lub miejsca zainwestowania kapitału;
  - b) podejmowania niezbędnych środków zapobiegających naruszaniu praw i przepisów krajowych, zwłaszcza w sferze podatkowej i nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami finansowymi, oraz ustalania procedur zgłaszania przepływu kapitałów dla celów administracyjnych lub informacji statystycznej, lub podejmowania środków niezbędnych dla utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego.
2. Postanowienia niniejszego Rozdziału nie naruszają możliwości stosowania, zgodnych z niniejszym Traktatem, ograniczeń prawa prowadzenia działalności gospodarczej.
3. Środki i procedury określone w punktach 1 i 2 nie będą oznaczać arbitralnego wprowadzania różnic lub ukrytego ograniczania swobodnego przepływu kapitału i płatności, określonego w artykule 56.

#### Artykuł 59 [73f]

Jeżeli, w wyjątkowych okolicznościach, przepływ kapitału do lub z krajów trzecich powoduje, lub może spowodować, poważnej trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczo- walutowej, Rada, działając kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po konsultacji z EBC, może podjąć środki bezpieczeństwa odnośnie krajów trzecich na okres nie przekraczający sześciu miesięcy, jeżeli takie środki są absolutnie niezbędne.

#### Artykuł 60 [73g]

1. Jeżeli, w przypadkach przewidzianych w artykule 301, działania Wspólnoty uważane są za niezbędne, Rada, zgodnie z procedurą przewidzianą artykułem 301, może niezwłocznie podjąć, w stosunku do krajów trzecich, niezbędne środki co do przepływu kapitału i płatności.

2. Bez wpływu na zastosowanie artykułu 229 i o ile Rada nie podjęła środków wynikających z punktu 1, państwo członkowskie, z poważnych powodów politycznych lub nagłych przyczyn, może podjąć przeciwko krajowi trzeciemu jednostronne środki dotyczące przepływu kapitału i płatności. Komisja i pozostałe państwa członkowskie będą informowane o takich środkach najpóźniej w dniu ich wejścia w życie.

Rada, na wniosek Komisji, może podjąć kwalifikowaną większością głosów decyzję o zmianie lub uchyleniu takich środków przez dane państwo członkowskie. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o każdej decyzji podjętej przez Radę.

LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW  
DO  
**PROJEKTU USTAWY PRAWO DEWIZOWE**

przyjętego przez Radę Ministrów  
w dniu 26 lutego 2002r.

Obszar Negocjacyjny: „Swobodny przepływ kapitału”  
Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa Polski w Unii Europejskiej: rozdział 4  
Priorytet 4.1

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem dostosowawczego charakteru
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem
3.	Podstawowy akt wykonawczy: Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie ogólnych zezwoleń dewizowych
4.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 20 lutego 2002r.
5.	Tłumaczenia zweryfikowane następujących aktów prawa Unii Europejskiej, w wersji papierowej i elektronicznej: 1. Rozdział IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską